

UNIVERZITA KARLOVA V PRAHE
Fakulta telesnej výchovy a športu

BAKALÁRSKA PRÁCA

**Hodnotenie vybraných obranných činností holandského
tímu v obrannej fáze
na ME 2008, 2012**

Vedúci práce:
Mgr. Pavel Frýbort

Spracoval:
Tomáš Vladyka

Praha 2013

Prehlásenie

Prehlasujem, že som túto bakalársku prácu vypracoval samostatne, pod vedením Mgr. Pavla Frýborta, len za pomoci uvedenej literatúry a vlastného pozorovania.

V Prahe, dňa

.....

Tomáš Vladyka

Evidenčný list

Súhlasím so zapožičaním svojej bakalárskej práce k študijným účelom. Užívateľ podpisom potvrdzuje, že túto bakalársku prácu použil k štúdiu a prehlasuje, že ju uvedie medzi použitými prameňmi.

Meno a priezvisko: Fakulta/katedra: Dátum vypožičania: Podpis:

Pod'akovanie

Touto cestou by som rád poďakoval svojmu vedúcemu Mgr. Pavlu Frýbortovi. Ďakujem za cenné rady, pripomienky a metodické vedenie, ktoré mi poskytol v priebehu tvorby tejto bakalárskej práce.

Abstrakt

Názov práce:

Hodnotenie vybraných obranných činností Holandského tímu v obrannej fáze na ME 2008, 2012

Ciele práce:

Cieľom tejto bakalárskej práce je hodnotenie vybraných obranných herných činností Holandského tímu v obrannej fáze hry na ME 2008, 2012.

Metódy:

V tejto práci bolo k získaniu dát využité nepriame pozorovanie, a to časovo odloženého pozorovania pohybovej aktivity z videozáznamov.

Výsledky:

Výsledky hypotéz v porovnaní medzi jednotlivými šampionátmi vyšli vyrovnané. V prvej a druhej stanovenej hypotéze boli úspešnejší hráči holandského tímu z roku 2012 v percentuálnom vyjadrení 59 % ku 41 % a v druhej hypotéze to bolo 53 % ku 47 %. V tretej stanovenej hypotéze bol pre zmenu úspešnejší káder Holandska z roku 2008 a to percentuálne 53 % ku 47 % a posledná hypotéza vyšla taktiež v prospech hráčov Holandska z roku 2008 v percentuálnom vyjadrení 56 % ku 44 %.

Kľúčové slova:

Obranca, obranná fáza hry, herné činnosti jednotlivca, pressing, preberanie hráča“

Abstract

Title:

Assessment of selected defense activities of Dutch's team in the defense stage of the game on European cup 2008, 2012

Objectives:

The objective of this thesis is to evaluate selected defensive gaming activities of the Dutch team in defense stage of the Euro cup 2008, 2012

Methods:

For getting information there were used indirect observation in this Bachelor thesis. The indirect observation from videorecords was time postponed.

Results:

Results of hypotheses compared between championships went serenely. The first and second hypotheses were successful players of the Dutch team in 2012 as a percentage of 59% to 41% in the second hypothesis, it was 53% to 47%. The third hypothesis was set to change the successful roster of the Netherlands in 2008 and a percentage of 53% to 47% and the last hypothesis also came out in favor of the players from the Netherlands in 2008 as a percentage of 56% to 44%.

Keywords:

Defender, defence phase games, gaming activities of an individual, pressing, picking players.

ZOZNAM TABULIEK, GRAFOV A OBRÁZKOV

Zoznam tabuliek:

- Tab. č.1 - Analýza: Holandsko – Taliansko
- Tab. č.2 – Analýza: Holandsko – Francúzsko
- Tab. č.3 – Analýza: Holandsko – Rumunsko
- Tab. č.4 – Analýza: Holandsko – Dánsko
- Tab. č.5 – Analýza: Holandsko – Nemecko
- Tab. č.6 – Analýza: Holandsko – Portugalsko

Zoznam grafov:

- Graf č.1: H1 pre tím Holandska na ME 2008 (Rakúsko, Švajčiarsko)
- Graf č.2: H1 pre tím Holandska na ME 2012 (Poľsko, Ukrajina)
- Graf č.3: H2 pre tím Holandska na ME 2008 (Rakúsko, Švajčiarsko)
- Graf č.4: H2 pre tím Holandska na ME 2012 (Poľsko, Ukrajina)
- Graf č.5: H3 pre tím Holandska na ME 2008 (Rakúsko, Švajčiarsko)
- Graf č.6: H3 pre tím Holandska na ME 2012 (Poľsko, Ukrajina)
- Graf č.7: H4 pre tím Holandska na ME 2008 (Rakúsko, Švajčiarsko)
- Graf č.8: H4 pre tím Holandska na ME 2012 (Poľsko, Ukrajina)

Zoznam obrázkov:

- Obr. č.1: Aktívna územná obrana
- Obr. č.2: Ukážka nevýhody osobného bránenia
- Obr. č.3: Hra s obrannou rezervou
- Obr. č.4: Pressingová situácia, ktorá vznikala vtedy, keď bol krajný obranca pri postrannej čiare pod tlakom
- Obr. č.5: Pressingová situácia, ktorá vznikala najčastejšie chybnou rozohrávkou resp. nesprávnym riešením brankára

Obsah

1. ÚVOD	8
2. TEORETICKÁ ČASŤ	9
2.1 Charakteristika súčasného futbalu	9
2.2 Definície základných pojmov	11
2.2.1 Športový výkon	11
2.2.2 Obsah herného výkonu vo futbale	12
2.2.3 Herný výkon v obrane	13
2.3 Herné systémy	18
2.3.1 Obranná fáza hry	20
2.4 Obranné herné systémy	21
2.4.1 Zónová obrana	21
2.4.2 Osobná obrana	26
2.4.3 Kombinovaná obrana	28
2.5 Vysunutá obrana (pressingová)	30
2.5.1 Aplikácia pressingovej obrany	32
3. VÝSKUMNÁ ČASŤ	34
3.1 Ciele práce	34
3.2 Úlohy	34
3.3 Hypotézy	34
3.4 Metodológia práce	35
3.4.1 Pozorovanie	35
3.4.2 Použité metódy	36
3.4.3 Kategórie pozorovania	37
3.5 Výskumný súbor	39
4. VÝSLEDKY PRÁCE	40
4.1 Porovnanie výsledkov hypotéz medzi šampionátmi	51
5. TRANSFER POZNATKOV DO TRÉNINGOVEJ PRAXE	53
6. DISKUZIA	55
7. POUŽITÁ LITERATÚRA	59

1. ÚVOD

Šport je už od dávnej doby neoddeliteľnou súčasťou spoločnosti. Ľudia sa ním bavia už od nepamäti. Šport hrá v dnešnom svete veľkú úlohu. Pomáha ľuďom z hľadiska zdravotnej stránky, prepojuje ľudí odlišného veku, rasy, pohlavia. Jednoznačne sa to týka aj futbalu, ktorý patrí medzi najobľúbenejšie a najpopulárnejšie športy vôbec. Najpopulárnejší je preto, že na futbal nie je potreba okrem lopty skoro nič. Môže sa hrať kedykoľvek a kdekoľvek na svete. V skorších dobách bol futbal najviac rozšírený v Európe a Južnej Amerike. Je tomu tak aj v dnešnej dobe ale stále viac a viac rastie na popularite aj na ostatných kontinentoch.

V podstate od môjho narodenia som bol predurčený k športovému životu. Moji rodičia a skoro všetci členovia rodiny boli športovci alebo sú športovo založení. Od malička ma veľmi bavil futbal tak som ho aj začal hrať, keď mi bolo šesť rokov. S futbalom som zažil veľa krásnych chvíľ v mojom živote a aj preto píšem z futbalu bakalársku prácu.

V tejto bakalárskej práci sa budem zameriavať na obrannú činnosť Holandského národného tímu. Budem sledovať ich zápasy v základnej skupine ME v roku 2008 a 2012 a potom budem porovnávať vybrané obranné činnosti v obrannej fáze behom týchto majstrovstiev. Sledované budú konkrétne tri činnosti v obrannej fáze. Tou prvou činnosťou bude odoberanie lopty. Budem pozorovať, či bola lopta odobraná konštruktívne alebo deštruktívne. Ako druhú činnosť budem skúmať, v ktorom pásme a kde bol nasadený tlak na loptu a následne, kde bola lopta odobraná. Futbalové ihrisko bude rozdelené na 18 rovnako veľkých častí. Tretia a posledná pozorovaná činnosť bude, koľko hráčov bolo pod loptou v čase zahájenia útoku alebo rozohrávky súpera. Táto analýza bude vykonaná prostredníctvom videozáznamu zo zápasov Holandska na ME 2008, 2012.

Jeden z hlavných dôvodov, pre ktoré som sa rozhodol práve pre túto tému je poukázať na fakt, že aj jeden z najlepších reprezentačných tímov, akým jednoznačne Holandská reprezentácia je, nemusí fungovať niektorá z obranných činností. V zápase sa môžu vyskytnúť aj také situácie, ktoré ani ty najlepší a najskúsenejší hráči nevedia kvalitne vyriešiť. Obranná činnosť a celková súhra jednotlivých hráčskych pozícií je jednou z najdôležitejších častí herného výkonu vo futbale. Rád by som v tejto práci zužitkoval aj svoje vlastné skúsenosti o obrannej fáze, pretože som na poste obrancu hrával dlhú dobu a pre mňa má obranná činnosť najväčší význam v hernom výkone celého tímu.

2. TEORETICKÁ ČASŤ

2.1 Charakteristika súčasného futbalu

V diele od Vaňka (1984) sa môžeme dočítať, že futbal, tiež kopaná z anglického football (noha, lopta) je kolektívna, loptová, športová hra, pre ktorú je charakteristická súčinnosť dvoch súperiacich mužstiev, prebiehajúcich za neustále sa meniacich podmienok. Podstata hry spočíva v tom, že mužstvo sa snaží spôsobom vymedzeným pravidlami prekonať protivníka lepším ovládaním lopty a strelením väčšieho počtu gólov, pričom žiaden z hráčov s výnimkou brankára nesmie hrať úmyselne rukou.

Futbal je športová kolektívna bránkova hra a patrí v Českej republike k najobľúbenejším športovým hrám. Na profesionálnej úrovni je aj faktorom ekonomickým a politickým, môže ale taktiež slúžiť ako vhodná forma aktívneho odpočinku a zábavy v rámci rekreačných a rekondičných aktivít. Herné zaťaženie je určované objemom, intenzitou a zložitou činnosťou v priebehu zápasu (Votík, 2005).

Objem zaťaženia hráča v zápase je daný dĺžkou zápasu a veľkosťou ihriska, je určený sumou herných činností jednotlivca, kombináciou aj štandardných situácií v priebehu riešenia útočných a obranných fázy, ich trvaním a počtom opakovaní v priebehu zápasu. Intenzita zaťaženia je charakterizovaná nepravidelným striedaním všetkých jej stupňov (maximálne, submaximálne, stredné a mierne). Proporcie stupňov intenzity zaťaženia sú ovplyvňované dôležitosťou zápasu, kvalitou tímov a hráčov (napr. kondičnou a technickou úrovňou), postom hráča a zapojovaním konkrétneho hráča do určitých herných situácií. Zložitosť zaťaženia hráča v zápase vyplýva z obsahu jeho celkovej činnosti, z nepretržitých nárokov na hráča predovšetkým z hľadiska vnímania a rozhodovania pri realizácii herných činností jednotlivca, jej reťazcov, kombinácii atd. (Votík, 2005).

Podľa Matouška (1973) sa futbal svojím obsahom a nárokmi na hráča radí medzi najnáročnejšie hry a v zrovnaní s ostatnými druhmi športu zaujíma predné miesto. Pretože futbal povoľuje hru celým telom a na viac veľká časť hry sa uskutočňuje dolnými, menej obratnými končatinami, musí byť hráč vybavený veľkým množstvom z celá nezvyklých pohybových návykov, ktoré v bežnom živote neprichádzajú v úvahu.

Typickým ukazovateľom dnešného pojatia hry je stále zvyšovanie požiadavkou kladených na hráča za sťažených podmienok z hľadiska času, priestoru a súpera. Náročnosť

kladená na hráčov je závislá na jeho individuálnych schopnostiach, skúsenostiach, hráčskej osobnosti, na druhoch taktických úkolov ale aj na vyspelosti súpera a významu zápasu. Z dlhodobých pozorovaní zápasu vyplýva, že stredový hráč, ktorý býva spravidla najviac zaťažovaný, nabehá v zápase okolo 7-9 km. Všetko závisí aj na dôležitosti zápasu. Vo vypätom zápase môže stredový hráč prekonať vzdialenosť 9-13 km.

Z fyziologického hľadiska kladie futbal veľké nároky na nervosvalové a humorálne regulačné systémy, ktorými je činnosť hráča riadená.

Pohybové činnosti vo futbale zaisťuje energie, ktorá vzniká štiepením energeticky bohatých látok dvojitým spôsobom – aerobne a anaerobne. Aerobné procesy predstavujú reakcie za prístupu kyslíku, ktorého prísun je zaisťovaný prostredníctvom dýchacieho a srdečne – cievneho systému a schopností telesnej činnosti za týchto podmienok môže trvať veľmi dlhú dobu. Anaerobné procesy prebiehajú v tkaniach za neprítomnosti kyslíku. Za určitú dobu sa začínajú v organizme hromadiť produkty látkovej výmeny, ktoré nepriaznivo pôsobia na intenzitu činností z hľadiska dĺžky, ale predovšetkým koordinácii pohybu (Večeřa, 1995).

Ďalej podľa Večeřy (1995) je futbal z biomechanického hľadiska veľmi zložitá činnosť. Zahrňuje rôzne druhy cyklických a acyklických pohybov, ktoré tvoria určitú dialektickú jednotu. Taktiež morfológické hľadisko u hráča je nutné rešpektovať v súvislosti s charakteristikou futbalu. Pre náročné požiadavky hry sú najvhodnejšie mezomorfne typy s dobrou pohyblivosťou, vytrvalosťou, rýchlou reakciou, rýchlou frekvenciou dolných končatín a dostatočnou silou obzvlášť dolných končatín.

Futbal kladie veľké nároky na procesy vnímania, tvorivého myslenia, orientácii v zložitých situáciách, na rozhodovanie. Riešenie náročných činností je okrem rozvoja duševných schopností závislé aj na šírke vedomostí a skúseností. Úspešnosť taktického myslenia vyžaduje systematické zdokonaľovanie procesov od výberového vnímania a hodnotenia herných situácií až k voľbe optimálneho riešenia a jeho realizácii v praxi. Rýchlosť všetkých uvedených procesov vyžaduje, a taktiež u skúsených hráčov vedie k využívaniu a rozvoji predvídaní čili anticipácie herného deja. Stúpajú nároky na koncentráciu a vynaložené úsilie v priebehu celého zápasu (Votík, 2005).

Navara a kol. (1986) vysvetľuje, že z psychologického hľadiska kladie futbal veľké nároky na rozvoj osobnosti hráča vzhľadom k požiadavkám výkonu v zápase, na rozvoj

schopnosti súťažiť, na regulácii psychických stavov podmieňujúcich podanie maximálneho výkonu. A je z cela prirodzené, že i ďalšie aspekty s tým súvisia, ako sú napr. schopnosť navodenie optimálnej aktivačnej úrovne pred zápasom, schopnosť maximálneho nasadenia, schopnosť analýzy herných situácií a ich správneho zhodnotenia, výber optimálnych prostriedkov pre ich realizáciu, integrované myslenie v priebehu zápasu, rýchle prepojenie myslenia z obrannej na útočnou činnosť.

2.2 Definície základných pojmov

2.2.1 Športový výkon

Športový výkon sa podľa Dovalila (2002) realizuje v špecifických pohybových činnostiach, ktorých obsahom je riešenie úloh, ktoré sú vymedzené pravidlami príslušného športu a v ktorých športovec usiluje o maximálne uplatnenie výkonových predpokladov. Športový výkon je teda demonštrovaný prostredníctvom športovej činnosti, a to prevažne pohybovej. Činnosť sa ďalej chápe obecné ako proces, v ktorom sa uskutočňuje interakcia medzi jedincom a okolitým prostredím. Ďalej Dovalil (2002) uvádza, že športová činnosť sa skladá z jednoduchších alebo zložitejších elementov, ktoré sú väčšinou vopred pripravené.

V kolektívnych a športových hrách je športový výkon chápaný ako realizácie individuálnych a skupinových činností hráčov v deji zápasu, ktoré sú charakterizované mierou plnenia herných úloh (Táborský s kol., 1989).

Votík (2001) vo svojom diele uvádza, že výkon hráča a tímu je podmienený tzv. dispozičnými a situačnými faktormi. Dispozičné faktory sú podmienené predpoklady každého jednotlivca v hernom výkone. Situačné faktory vyplývajú z vonkajších podmienok, v ktorých je výkon realizovaný.

2.2.2 Obsah herného výkonu vo futbale

Výkon hráča a tímu je daný určitým súborom faktorov, ktoré ho podmieňujú. Tieto môžeme deliť podľa rôznych kritérií. Votík (2003) vo futbale rozlišuje dva základné druhy herného výkonu:

- individuálny herný výkon, teda herný výkon hráča – IHV,
- tímový herný výkon alebo herný výkon družstva – THV

Individuálny herný výkon - IHV

Dobry (1988) vo svojom diele opisuje individuálny herný výkon ako sumu herných dovedností realizovanou hráčom v zápase.

Navara a kol. (1986) uvádza, že herný výkon hráča sa prejavuje schopnosťou riešiť herné situácie ako individuálne tak kolektívne za využitia kondičných, technických, taktických ale aj psychických predpokladov.

IHV tvoria základ tímového výkonu v zápase a jeho skvalitnenie v tréningovom procese sa prejaví zmenou kvality THV. Má vždy formu herných činností v zápase, ktoré sú prejavom herných dovedností. Herné dovednosti sú učením získané dispozície k účelnému jednaniu v hre. Množstvo a kvalita osvojených herných činností vyjadruje spôsobilosť hráča podieľať sa na tímovom hernom výkone. IHV predstavuje určitú špecifickú záťaž na vnútorné orgány i metabolické procesy (bioenergetické zaistenie pohybové činnosti), ďalej pre funkcie hybného systému (kostrového aj svalového) a riadiaca činnosť CNS a psychické procesy. Z praktických dôvodov rozdeľujeme štruktúru IHV na nasledujúce zložky, čo umožňuje vo vyučovacom procese cielene pôsobiť na rozvoj a zdokonaľovanie potrebných herných dovedností a determinantov (Votík, 2003).

Zložky individuálneho herného výkonu podľa Votíka (2003):

- herná dovednosť,
- pohybové schopnosti,
- somatické charakteristiky,

- psychické charakteristiky

Tímový herný výkon – THV

Tímový herný výkon je podmienený individuálnym herným výkonom všetkých členov mužstva, ale nie je jej súhrnom. THV má sociálne – psychologický rozmer, lebo finálny výkon je závislý na dynamike vzťahov, sociálnej súdržnosti, úrovni komunikácie a motivácii hráčov. Ďalším určujúcim činiteľom THV je miera spolupráce a kvalita súčinnosti hráčov pri realizácii herných činností. Priestor pre hernú činnosť každého hráča v rámci THV je určený spoločným cieľom: víťazstvom, prípadne čo najlepším výsledkom. Obecne je cieľom tréningového procesu zameraného na rozvoj THV, zdokonaľovanie štruktúry mužstva v zmysle optimalizácie rolí všetkých hráčov, organizácie ich činností aj ich vzťahov (Votík, 2003).

2.2.3 Herný výkon v obrane

Podľa Buzka (2003) dynamický výkon súčasného futbalu prináša nielen vyššie požiadavky na hráča v útočnej fáze, ale aj určuje podstatné zmeny v hre obrany. Modernými sa stávajú herné koncepty založené na tímovom pojatí, pri variabilnom obrannom rozostavení, r rozdielnym počtom hráčov na v jednotlivých formáciách. Štandardná sa stáva zónová obrana, ktorá vymedzuje zodpovednosť každého hráča za obsadzovanie určitého herného priestoru. Umožňuje mužstvu brániť v kompaktných formáciách a tým obmedzovať herný priestor proti útočným aktivitám súpera.

Trend postupnej premeny defenzívnej stratégie k zónovej obrane orientovanej na loptu, ktorá začala v širšom rozsahu na majstrovstvách sveta 1998 vo Francúzsku, sa na posledných MS 2002 v Japonsku a Kórei sa úplne naplnil. Obranný systém s funkciou libera takmer vymizla. Väčšina účastníkov vychádzala v základom rozostavení s štvorčlennou alebo trojčlennou obrannou radou, flexibilne prispôbenu základnou hernou stratégiou a dokazovala vysokú úroveň taktickej prispôbenosti pri zaisťovaní kompaktnej

a symetrickej organizácie obrany. Taktiež výkony klubových družstiev v prestížnej európskej súťaži Lige majstrov sú postavené na dokonalé zvládnutých zónových obranách, predovšetkým ne predvedeniu talianskych a španielskych mužstiev (Buzek, 2003).

Obranná fáza hry začína, keď mužstvo stratí kontrolu nad loptou a končí, keď loptu znova získa. Základom úspešnej obrannej hry je dobrá organizácia a cieľavedomá spolupráca všetkých hráčov kvalitne pripravených po technickej, taktickej, kondičnej a psychologickej stránke. Pri organizácii obrannej hry sa všetci hráči mužstva zapojujú do obrannej činnosti ihneď po strate lopty. Preto všetci hráči musia ovládať technickú aj taktickú stránku všetkých obranných činností jednotlivca, zásady spolupráce v obranných kombináciách a možnosti ich uplatnenia.

Obranné herné systémy rozdelíme na:

- systém zónovej obrany,
- systém osobnej obrany,
- systém kombinovanej obrany,

Herné činnosti jednotlivca - Obranné

Obranné herné činnosti jednotlivca rozdelíme na:

- obsadzovanie priestoru,
- obsadzovanie hráča bez lopty,
- obsadzovanie hráča s loptou,
- odoberanie lopty

Obsadzovanie priestoru

Obsadzovanie priestoru s hráčmi je jedným zo základov obrannej hry tímu, vhodné iba do okamžikov, dokedy od súpera s loptou hrozí priame ohrozenie bránky. Príkladom je situácia, ktorá vzniká pri prečíslení súperom (2:3), (1:2), ktorú musí obranca riešiť obsadzovaním priestoru tak, aby spomalil akciu súpera a získal tak čas na návrat pre spoluhráčov alebo vytlačil útočiacu mužstvo do menej nebezpečných priestorov pri zachovaní vlastného postavenia medzi súperom s loptou a vlastnou bránou (Votík, 2005).

Ďalej podľa Votíka (2005) brániaci hráč musí ustupovať rozvážne a behom ústupu sa premiestňuje medzi oboma súpermi tak, že sa posúva vždy o niečo viac k súperovi, ktorý má v danom okamihu loptu. Týmto spôsobom obranca znemožňuje súperovým hráčom s loptou samostatný únik, prípadne kombináciu pomocou kolmých alebo krížnych prihrávk.

Choutka (1968) vo svojom diele opisuje, že za určitých okolností (predovšetkým vtedy, keď sú súperovi útočníci veľmi pohybliví) je výhodné používať obsadzovanie priestoru ako základ obrannej hry jednotlivca. Z toho základu sa vychádza v obrannej hre, pri ktorej sa prechádza ostatným účinnejším obranným činnosťami, hlavne k obsadzovaniu hráča s loptou. Obsadzovanie priestoru je výhodné až do určitého okamžiku – tj. do doby, kedy zo strany súpera s loptou nehrozí bezprostredné nebezpečenstvo.

Obsadzovanie hráča bez lopty

Obsadzovanie hráča bez lopty je jednou zo základných obranných činností jednotlivca a jej význam narastá v okamžiku straty lopty, teda v prechode z útočnej do obrannej fázy. Obecné sa dá povedať, že je povinnosťou každého hráča obsadiť v súlade so zvolenou tímovou taktikou odpovedajúcim spôsobom určeného súpera, väčšinou hráča, ku ktorému bol v okamžiku straty lopty najbližšie (Votík, 2005).

Podľa Votíka (2005) je spôsob obsadzovania závislý na týchto faktoroch:

- postavenie hráčov vzhľadom k bráne brániaceho hráča (vzdialenosť a smer),
- postavenie hráčov vzhľadom k centru herného deja (k lopte – vzdialenosť a smer),
- rýchlosti súpera a brániaceho hráča,
- technickej vyspelosti súpera a brániaceho hráča,
- kvalite terénu

Obsadzovanie hráča bez lopty sa vykonáva obvykle voľne, brániaci hráč síce sleduje svojho súpera, ale je od neho vzdialený tak, jak mu to herná situácia umožňuje. Za určitých okolností sa aj hráč bez lopty obsadzuje tesne. Vzdialenosť medzi obrancou a súperom sa riadi radou činiteľov. Obecné povedané má však byť také, aby súperove obsadzovanie mohlo byť zmenené na tesné v okamžiku než sa súper zmocňuje prihranej lopty (Choutka, 1968).

Princípom obsadzovanie hráča bez lopty je správne postavenie vzhľadom:

- k obsadzovanému hráčovi a jeho kvalitám,
- k vlastnej bráne,
- k ostatným protihráčom a spoluhráčom

Cieľom obsadzovania hráča bez lopty je zabrániť alebo aspoň znepríjemniť obsadzovanému hráčovi účinne spolupracovať so spoluhráčom s loptou a pripraviť výhodnú situáciu po odobraní lopty a prípadne loptu následne odobrať (Votík,2005).

Podľa Choutky (1968) by nemalo byť obsadzovanie hráča bez lopty tak podceňované. V modernej hre však má svoje dôležité miesto, lebo je známe, že najnebezpečnejší sú vždy hráči neobsadení alebo nesprávne obsadení.

Obsadzovanie hráča s loptou

Obsadzovanie hráča s loptou zaraďujeme taktiež medzi základné obranné činnosti jednotlivca, pretože na kvalite ich realizácie závisí úspech obrannej fázy hry celého tímu. Hráča s loptou je nutné obsadzovať tesne, pretože je priamym a bezprostredným ohrozením pre brániace mužstvo (Votík, 2005).

Základné požiadavky podľa Votíka (2005):

- zabrániť súperovi prejsť obranou,
- zabrániť prihrávke (predovšetkým kolmým prihrávkam smerom k bráne),
- zabrániť strelbe,
- pripraviť situáciu pre odoberanie lopty

V diele od Choutku (1968) sa môžeme dozvedieť, že spoločným znakom všetkých spôsobov obsadzovania súpera s loptou je spomaliť alebo znemožniť rýchly postup súpera dopredu, eventuálne pripraviť situáciu k bezpečnému odobratiu lopty. Zásadou pri obsadzovaní hráča s loptou je, že obranca zaujíma neustále postavenie na spojnici medzi

súperom a vlastnou bránou. Toto postavenie sa mení len vtedy, keď to vyžaduje situácia a vtedy, keď je to z hľadiska jej správneho riešenia výhodné.

Z hľadiska postavenia brániaceho hráča rozlišujeme dva základné spôsoby obsadzovania súpera s loptou:

- v čelnom postavení,
- v bočnom postavení

Podľa Votíka (2005) sa tieto dva základné spôsoby obsadzovania v hre vyskytujú vo vzájomnej kombinácii, brániaci hráč musí nielen voliť optimálne postavenie, ale musí byť schopný rýchlej práce dolných končatín, vyvarovať sa pri pohybu stranou jej prekríženiu, a očami sledovať predovšetkým loptu, nie nohy súpera.

Odoberanie lopty

Odoberanie lopty je finálnou obrannou činnosťou jednotlivca. Cieľom obrannej činnosti je získať kontrolu nad loptou. Základným predpokladom pre odoberanie lopty je odpovedajúce riešenie predchádzajúcich alebo súčasne prebiehajúcich obranných činností – obsadzovanie priestoru, obsadzovanie hráča bez lopty a predovšetkým obsadzovaniu hráča s loptou (Votík, 2005).

V zásade môžeme povedať, že obranca má využiť prvú vhodnú príležitosť, aby loptu útočníkovi odobral. Avšak nie každý okamžik je v hre vhodný pre vykonanie rozhodného zákroku. Niekedy sa vhodný okamžik vyskytne veľmi skoro priamo v priebehu hry, inokedy je zasa potrebné, aby si obranca svojho útočníka „pripravil“, aby ho dostal do takej situácie, ktorá je pre odobratie lopty výhodná (Choutka, 1968).

Vzhľadom k momentu odobrania lopty a vzájomnému postaveniu brániaceho hráča a útočníka s loptou podľa Votíka (2005) rozlišujeme tieto základné spôsoby odobrania lopty:

- zachytenie prihrávky – tu sa jedná hlavne o konštruktívne odobranie lopty predvídaním v situácii, kedy je útočiaci hráč chrbtom k obrancovi aj súperovej bráne a nemá loptu pod kontrolou,

- vypichnutím – obranca vykonáva väčšinou v situácii, keď súper získava alebo už má loptu pod kontrolou a to buď v bočnom, prípadne čelnom postavení alebo chrbtom vzhľadom k súperovi,
- sklzom – Väčšinou v bočnom postavení v situácii, kde sa útočník dostal nejako pred obrancu a ten v páde odoberá loptu špičkou alebo členkom z pravidla vzdialenejšej nohy od súpera. Ide o technicky veľmi náročný a variabilný spôsob ale taktiež riskantný, lebo v prípade neúspešného zákroku sa obranca pádom vyradí z hry,
- odobranie lopty letiacej vzduchom – tvorí zvláštnu skupinu hry hlavou vo výskoku,
- odobranie lopty v páde, v stoji – predskočením alebo v čo najvyššom výskoku s dôraznou, ale pravidlám povolenou hrou telom znemožňujúci súperovi priblížiť sa k lopte. Rozhodujúci je správny odhad situácie, odpovedajúce časopriestorové zladenie vlastnej činnosti a v rámci pravidiel primerane energická hra telom

Zhruba sa vyskytujúce tri typické okamžiky, ktoré taktiež určujú aj spôsob odoberania lopty podľa Choutku (1968):

- odobranie lopty skôr, než sa ho zmocní útočník,
- odobranie lopty v okamžiku, keď ju útočník preberá,
- odobranie lopty po jeho prevzatí útočníkom

Podľa Bangsba a Peitersna (2000) obrancovia môžu získať loptu týmto riešením, že bude tzv. „pošťuchovať“ hráča s loptou, alebo prerušením prihrávky. Medzinárodný futbal stále viac poukazuje na to, že obrancovia získavajú loptu viac tým, že bránia dobre v blokoch a stále menej prihrávok prechádza cez obranu. Tento spôsob je jeden z najúčinnějších spôsobov, ako získať loptu.

2.3 Herné systémy

Pôvod dnešného futbalu musíme hľadať počiatkom 19. Storočia na anglických školách, kde sa po prvý krát začína používať ako prostriedok výchovy študentskej mládeže. Z počiatku sa hra skoro vôbec nepodobala dnešnému futbalu. Postupom doby sa stabilizoval motív hry

a hľadali sa účelné prostriedky k jeho realizácii. Môžeme povedať, že sa zdokonalila organizácia hry. A tak pôvodný systém hry „kopni a bež“ bol nahradený hrou, ktorej typickým rysom bola kolektívnosť (Choutka 1968).

V diele od Ondřeja (1973) systémom rozumieme základný spôsob hry celého mužstva. Označujeme ho podľa charakteristického základného rozostavenia všetkých hráčov, ktoré vyplýva z herných činností jednotlivých hráčov v útočnej a obrannej fáze hry a z hlavného taktického plánu pre zápas.

V diele od Kačániho a Horského (1988) sa popisuje, že systém hry je základný spôsob hry družstva, charakterizovaný rozostavením hráčov a ich úlohami, ktoré určuje hráčom účelná deľba práce. Systémy hry tvoria rámec, ktorý je vyplnený taktikou hry jednotlivcov, skupín hráčov, formácií a organizáciou hry celého družstva. Systém hry nedáva presný návod ako hrať, ale určuje rámec hry, rozostavenie síl na ihrisku, pričom rozmiestnenie hráčov do jednotlivých hráčskych funkcií vychádza s úrovne hráčskych možností plniť dané herné úlohy.

Ďalej ako píše Kačáni a Horský (1988), pre dnešné poňatie hry je charakteristické, že základný systém hry, rozostavenie hráčov, sa v priebehu zápasu pružne mení. Preto v systémoch hry nemôžeme popisovať len základné rozostavenie, ale určovať charakteristické znaky organizácie hry v jednotlivých jej ucelených častiach, fázach hry. V modernom futbale je systém hry len formou základného rozostavenia hráčov.

Základný herný systém nedáva presný návod, ako hrať, ale určuje rámec hry, rozdelenie síl na ihrisku, pričom poverenie hráčov jednotlivými hráčskymi funkciami rešpektuje ich možnosti a predpoklady plniť určené herné činnosti. Základný herný systém vyjadruje schéma daná počtom tzv. obrancov, záložníkov a útočníkov. Je vonkajšou formou znázornenia základného rozostavenia hráčov. Pre dnešné, moderné poňatie hry je charakteristické, že základné rozostavenie hráčov sa v priebehu zápasu pružne a dynamicky mení. V dôsledku dynamickosti a variability herného deja sa základné rozostavenie mení v rôzne prechodové modifikácie. Pre úroveň hry tímu a pre celkový herný prejav je rozhodujúci obsah a kvalita všetkých herných činností a ochota hráčov spolupracovať v obrane a v útoku (Bedřich, 2006).

Progresívny systém hry podľa Choutku (1970):

- musí zachovávať potenciálnu rovnováhu medzi obranou a útokom,

- musí zaisťovať rovnomerné obsadenie celej hracej plochy a rovnomerné zaťažovanie hráčov,
- musí uľahčovať hladký prechod z obrany do útoku a naopak,
- musí byť dostatočne pružný, aby sa mohol prispôsobovať súperovej hre,
- musí byť jednoduchý, aby sa mohol v praxi ľahko uskutočniť

Všetky tieto rysy majú objektívnu platnosť, to znamená, že vyjadrujú požiadavky na systém hry a zároveň môžu slúžiť ako kritéria jeho hodnotenia. Podľa nich môžeme objektívne oceňovať systémy používané v minulosti, v prítomnosti aj v budúcnosti (Choutka, 1970).

2.3.1 Obranná fáza hry

Obranná fáza začína v okamžiku, kedy mužstvo stratilo loptu a končí okamžikom, kedy mužstvo opäť loptu získa. V obrannej fáze hry taktiež rozlišujeme fázu prípravnú – prechod z útoku do obrany a fázu hlavnú – vlastné bránenie. Prechod z útoku do obrany je plynulý presun hráčov na vlastnú polovicu ihriska až do zaujatia správneho obranného postavenia. Vlastné bránenie je plánovitá činnosť jednotlivcov v rámci organizovanej kolektívnej hry (Choutka, 1970).

Podľa Matouška (1973) pri zaujímaní základného postavenia vidí konečnú fázu prechodu z útoku do obrany v okamžiku, kedy sú všetci hráči na svojich postoch a obrana tímu je organizovaná.

V diele od Korčeka a kol. (1986) je obrana prvou fázou hry. Úlohou obrany je zabrániť zakončeniu útoku súpera a zaujať základné postavenie pre založenie vlastného útoku. Obranná činnosť sa skladá z dvoch fáz:

- prechod do obrany
- vlastné bránenie

Hlavnou úlohou obrany je podľa Gifforda (2002) nedovoliť súperovi vsietiť gól. To je aj dôvodom, prečo sa tímy bránia ako celok. Útočníci pri tom neoddychujú nenechávajú tiaz obrany na štyroch či piatich hráčoch s brankárom. Za obranu je zodpovedných všetkých 11

hráčov. Hráči majú síce na svojich postoch špecifické úlohy, ale základné pravidlá obrany platia pre všetkých.

Podľa Choutku (1968) je hlavnou úlohou v obrannej fáze zlikvidovať útoky súpera a vytvárať podmienky pre úspešnú útočnú hru. Z principiálneho hľadiska nemôžeme považovať obranu za pasívnu fázu hry, ktorej cieľom by bola deštrukcia, rozbitie súperovho útoku. Považujeme ju za prechodný stav, počas ktorého je nutné vytvárať predpoklady pre zakladanie útočných akcií.

Vyššie uvedené úlohy v obrannej fáze nám určujú dve zásady, ktorými by sa mali podriaďiť všetci hráči bez ohľadu na ktorom mieste v mužstve hrajú. Sú to:

- potreba použiť všetkých dovolených prostriedkov, aby boli útočné akcie spomalené,
- už v priebehu obrany sústrediť pozornosť na rýchle založenie útočnej akcie

Charakter hry v obrane je daný tým, že obranca sa podriaďuje hre útočníka, že na jeho hru reaguje. To by mohlo viesť a v niektorých prípadoch aj vedie, k pasivite obrancov, k tomu, že sa prispôbujú hre útočníka a nesnažia sa ju ovplyvniť. To je ale veľká chyba, lebo každý obranca by mal prinútiť svojho súpera ku takej hre, ktorá vyhovuje jemu alebo jeho mužstvu. Ide predovšetkým o psychologický súboj oboch hráčov, ktorý z nich dokáže vnútiť svoj spôsob hry súperovi. Prechod z útoku do obrany by mal byť vykonaný rýchlo, plynule a koordinovane. Iba dokonalé organizovaný presun hráčov, kde každý hráč ovláda svoje úlohy a dokáže ich realizovať v súčinnosti s ostatnými, môže byť dostatočne účinný. To ale vyžaduje od každého jednotlivca správnu orientáciu, dobrý prehľad, rozhodnosť a pokoj pri riešení aj zložitejších situácií. Okrem toho musí byť každý jednotlivec dostatočne disciplinovaný a musí mať aj zodpovednosť k svojmu kolektívu (Choutka 1968).

2.4 Obranné herné systémy

2.4.1 Zónová obrana

Matoušek (1979) vo svojom diele popisuje zónovú obranu ako bránenie metódou územného obsadzovania v klasickom systéme hry. Základnou úlohou hráčov pri zónovom

bránení je po stratení lopty sa čo najrýchlejšie vrátiť do obranného postavenia v stanovenom území a obsadiť ktoréhokoľvek hráča, ktorý sa do toho územia dostane.

Základné princípy zónovej obrany podľa Buzka (2003)

1. Aktívna obrana – v obrane nesmieme reagovať pasívne

- pohybovať sa smerom k lopte, chcem ju získať (necúvať a nebrániť len vlastnú bránu),
- byť iniciatívny v situáciách 1:1, vyhľadávať osobné súboje (nevyhýbať sa osobným súbojom),
- donútiť súpera k chybám (nečakať na chyby súpera),
- vyvíjať primeranú aktivitu na ktoréhokoľvek hráča súpera, ktorý aktívne pôsobí v obrannej zóne, v obrannom hernom priestore

2. Kompaktný a koordinovaný pohyb – smerom k lopte

- taktický riadený pohyb všetkých hráčov smerom k lopte, vrátane hráčov vzdialených od ťažiska hry (dôsledkom je vyšší počet hráčov v blízkosti lopty, čo umožňuje zdvojovať príp. ztrojovať súpera s loptou – konštruktívne odobrať loptu),
- vedomá reorganizácia pohybu obranného bloku podľa aktivity a zámeru útočiaceho súpera (napr. rýchly presun zo silnej strany na slabú stranu a odstúpenie od súpera bez lopty, zmena z pohybu vpred na pohyb vzad pri kolmej prihrávke súpera apod.)

Pohyblivú kompaktnú a koordinovanú obranu zaistíme:

- **Pohybom celku** – riadeným pohybom celého obranného tvaru, tesnejším vzájomným rozostavením jednotlivých herných formácií, zúžením a skrátением obranného priestoru – tzv. "pásma boja o loptu"

- **Pohybom častí celku** – koordinovaným pohybom jednotlivcov a skupín vo vnútri obranného zoskupenia (prístupovaním a odstupovaním od súpera, obrannými trojuholníkmi, preberaním súpera, napojením sa na pohybujúceho sa útočníka apod.)

3. Rychlý pohyb obrany vpřed – ako celok

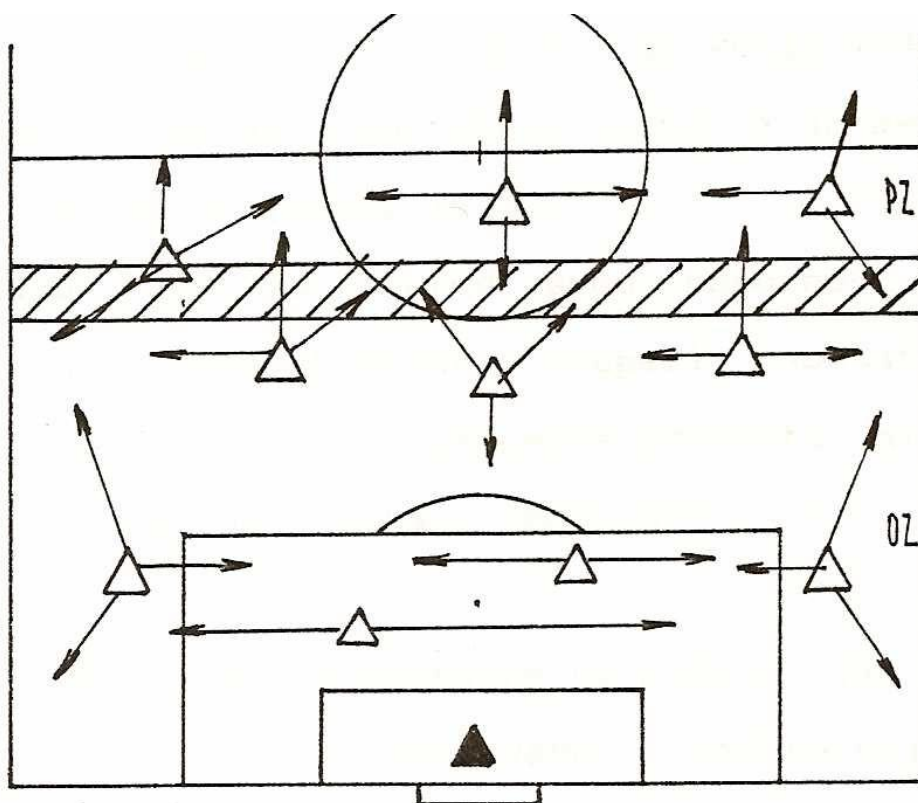
- uvoľňuje priestor okolo pokutového územia a posúva aktuálne nebezpečenstvo ďalej od vlastnej brány a prenáša ťažisko hry k bráne súpera
- uľahčuje dodržiavať súdržnosť v obrannej fáze hry nie len na vlastnej polovici, vytvára predpoklady pre zužovanie herného priestoru, umožňuje rozhodnejšie a včasnejšie napádanie súpera s loptou

Je vhodný predovšetkým:

- pri spätnom pohybe súpera s loptou k vlastnej bráne (hráč, ktorý vedie loptu stráca kontrolu nad situáciou za svojím chrbtom),
 - pri spätnej prihrávke súpera,
 - pri odohraní lopty obrancom od vlastnej brány s rýchlym pohybom a tlakom na loptu (typické pre obranné štandardné situácie),
-

4. Vzájomná komunikácia – vzájomný koučing

- Pomáha v orientácii hráčov po ihrisku, uľahčuje koordinovaný pohyb celého obranného bloku a jeho jednotlivých častí v špecifických situáciách,
- Základnými informačnými zdrojmi sú hráči s najväčším prehľadom (brankár – stredný obranca – stredný záložník – útočník), ich jasné a jednoduché pokyny spresňujú organizáciu obrannej činnosti

Obr. č.1: Aktívna územná obrana

V diele od Lančiho (1979) je jeden z najdôležitejších požiadavkou kompaktnosť mužstva. To znamená, že všetci musia byť zapojení do obrannej fázy hry. Keď sa nezapojí z niektorých hráčov do obrany, vznikajú v obrannej formácii medzery a zóna stráca na súdržnosti a celistvosti.

Podľa Votíka (2003) v súčasnom futbale existuje viac variant zónovej obrany:

- orientovaná na loptu – princíp pressingu,
- zónová obrana s troj- alebo štvorčlennou obrannou radou v línii so vzájomným zabezpečovaním,
- vysunutá – vyžaduje aktívne poňatie hry,
- stiahnutá (na vlastnej polovici) – môže viesť až k pasívnemu poňatiu hry

Základným charakteristickým znakom stiahnutej obrany je, že vlastná obranná činnosť je zahájená až na vlastnej polovici. Po stratení lopty v útočnej fázy sa okamžite všetci hráči premiestňujú na vlastnú polovicu a zaujímajú základné bránenie podľa taktickej dohody.

System priestorovej (zónovej) obrany sa vyznačuje tým, že hráči v obrannej fáze hry majú rozdelené jednotlivé úseky hry tak, aby sa „prekrývali“. Hráči najviac aktivity vyvíjajú

pri obsadzovaní útočníkov v takzvaných nebezpečných úsekoch a v ťažisku hry, kam sa premiestňujú (Kačáni, Horský 1988).

Ďalej Kačáni, Horský (1988) delí podľa tlaku obrancov na útočníkov:

- Systém „pasívnej“ priestorovej obrany – charakterizuje rýchly „pasívny“ ústup hráčov brániaceho družstva pred vlastné pokutové územie, bránenie v tzv. obrannej zóne.

- Systém aktívnej priestorovej obrany – sa vyznačuje tým, že hráči po strete lopty, obyčajne už v prípravnej zóne, vyvíjajú aktivitu v obranných činnostiach, ktorú vystupňujú pri prechode na vlastnú polovicu ihriska. Najviac aktivity vyvíjajú hráči v ťažisku hry a v takzvaných nebezpečných priestoroch strelby.

V diele od Pereniho a Di Cesareho (1997) sa píše, že na rozdiel od osobného bránenia je zónové bránenie výhodnejšie v tom, že každý hráč je zodpovedný za svoj priestor a za všetky svoje činnosti v priestore v čase, keď tam vstupuje útočiaci hráč. Tým by mal hrať čo najkratší čas štyroma obrancami. V čase útoku by sa mali najmenej dvaja z nich zapájať do útočnej fázy.

Taktické úlohy a zásady zónovej obrany

Obranné úlohy bráčiach hráčov v zónovej obrany

Posúvajú sa do šírky a hĺbky, križovanie, jednoduchá výmena miest v obrane, vzájomné zabezpečovanie, vyrážanie z vlastného obranného priestoru, vytáranie tlaku na súpera s loptou a plnenie úloh vyplývajúcich zo zásad obranného pressingu (Ondřej, 1994).

Strední obrancovia – majú za úlohu organizovať defenzívu a čiastočne zaistiť ostatných v rade, dostatočne rýchly a veľmi silní v hre hlavou a vo vzduchu.

Krajní obrancovia – vynikajúca kondícia, rýchlosť, schopnosť podporovať ofenzívu.

Obranné úlohy stredových hráčov v zónovej obrane

Posúvajú sa do šírky a hĺbky, sú v neustálom pohybe na veľkom priestore, častá výmena miest a funkcií s koncovými a brániacimi hráčmi, obranný pressing. Musia dobre komunikovať a spolupracovať.

Obranné úlohy útočníkov v metóde zónového bránenia

„Filtrovanie“ útokov na polovici súpera v tzv. prvej obrannej rade, výber miesta všetkými smermi ústupom v hĺbke poľa, pravidelný návrat prenasledovanie dopredu nabiehajúceho brániaceho hráča súpera (Ondřej, 1994).

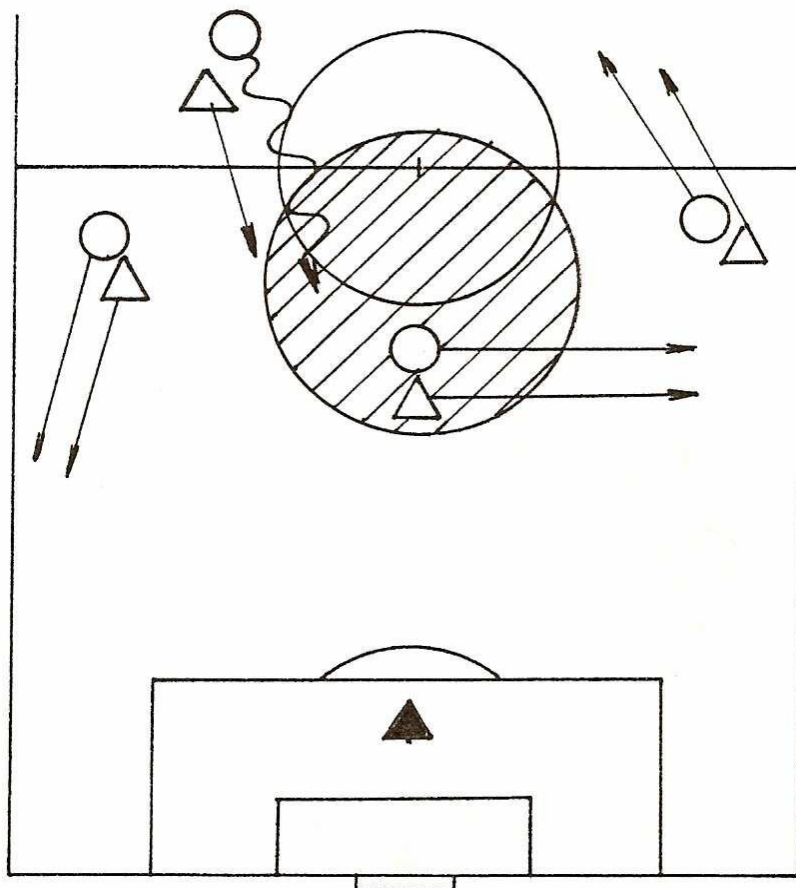
2.4.2 Osobná obrana

V diele od Votíka (2003) sa popisuje osobná obrana ako klasický systém bránenia, kde každý hráč družstva bez výnimky osobne obsadzuje určeného hráča súpera, v súčasnom futbale sa už takmer nevyskytuje.

Osobné bránenie je charakteristické strážením si jedného protihráča. Je teda očividné, že stredný útočník zámerne odláka stredného obrancu k postrannej čiare a tak vzniká otvorený priestor. A tak vniká jedna z najnebezpečnejších situácií.

Systém obrany môže mať podľa Kačániho (1982) dve varianty:

- systém osobnej obrany na celom ihrisku – v tomto systéme si všetci hráči útočiaceho súpera po strate lopty ihneď rozdelia hráčov súpera, osobne ich obsadia a agresívnym poňatím sa snažia získať loptu naspäť. Keď sa hráčom nepodarí týmto spôsobom získať loptu, prechádzajú na iný systém, zónovú obranu.
- systém osobnej obrany na vlastnej polovici ihriska – čo sa týka tohto spôsobu bránenia, pri strate lopty sa hráči sústredia na vlastnej polovici ihriska (prípravná zóna), postupne preberajú svojich protihráčov, ktorých bránia osobne a najagresívnejšiu činnosť vyvíjajú na hráča s loptou.

Obr. č.2: Ukážka nevýhody osobného bránenia

Taktické úlohy a zásady osobnej obrany

Veľmi dôležitú úlohu zohráva kvalitná telesná príprava všetkých hráčov. Ďalšou dôležitou zložkou osobnej obrany je samotná organizácia družstva, ktorá bude založená na presných úlohách pre jednotlivých hráčov. Ďalej je treba stanoviť vzájomnú spoluprácu medzi jednotlivými skupinami hráčov: obranná rezerva – obrancovia, zadné aj predné obranné rady – stredoví hráči, stredoví hráči – koncoví útočníci. Dôraz je predovšetkým kladený na vzájomnú spoluprácu menších 2 – 5 členných skupín, ktoré sa dnes nazývajú rady (Ondřej, 1994).

Výhodou osobnej obrany je vytváranie aktívneho tlaku na všetkých hráčov súpera. Naopak, **nevýhodou** môže byť, že v prípade neúspešného osobného bránenia je veľká otvorenosť a priestupnosť obrany. Obrana taktiež nie je tak súčinná a je tu menšia spolupráca a vzájomné zabezpečovanie. Osobná obrana vyžaduje zvýšené nároky na kondičnú pripravenosť.

2.4.3 Kombinovaná obrana

Tento obranný systém nám prepojuje zásady systému osobnej a zónovej obrany. Základné varianty systému kombinovanej obrany sú dané počtom osobne a zónovo brániacich hráčov. Vznik kombinovanej obrany bol vyvolaný nutnosťou čo najefektívnejšie obsadzovať najlepších hráčov súperovho tímu a zabrániť im v spolupráci so spoluhráčmi a individuálnom riešení herných situácií (Votík, 2005).

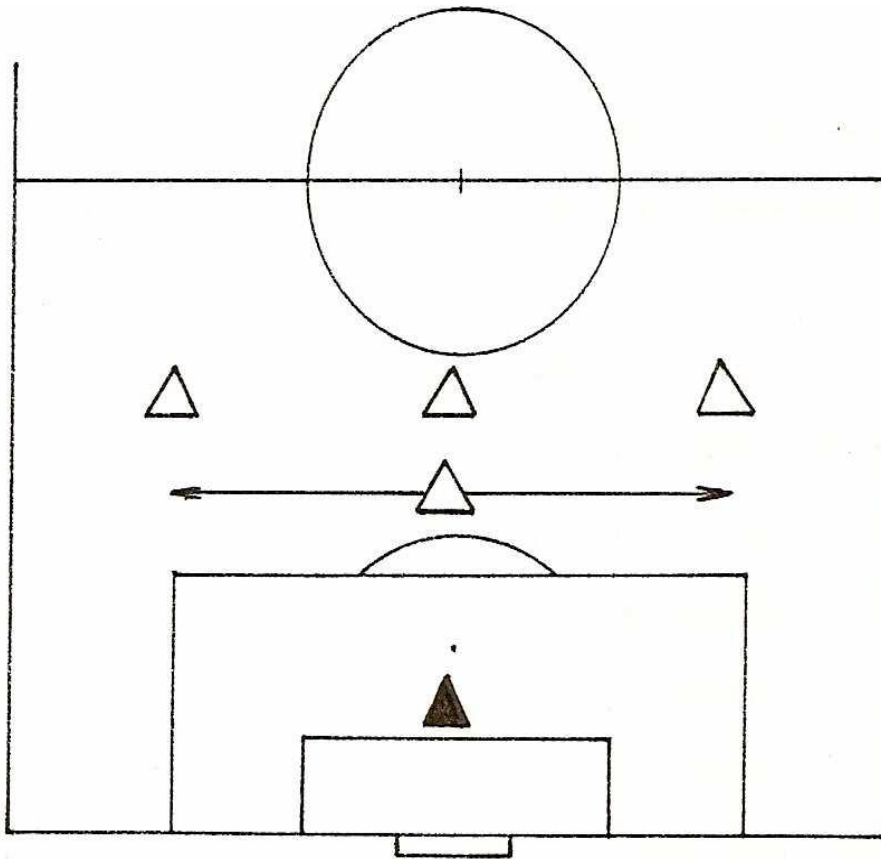
Určený hráč alebo hráči súpera môžu byť osobne bránení po celom ihrisku alebo len na vlastnej polovici ihriska a to stále jedným brániacim hráčom, alebo ho môže brániť hráč, ktorý stojí najbližšie v okamžiku straty lopty. Brániaci hráči si môžu taktiež útočiaceho hráča po prípade predávať.

Výhody kombinovanej obrany:

- využívanie prvkov zónovej a osobnej obrany,
- odstraňuje činnosť vysunutých hrotových hráčov útočnej rady,
- zvýšený tlak na súpera – núti ho k náročnejšej činnosti – k chybám,
- vytvára predpoklady pre prechod do rýchleho protiútoku,
- agresívne poňatie hry zvyšuje úspešnosť v obrannej fáze,

Nevýhody kombinovanej obrany:

- zvýšená sústredenosť na hráča bez lopty v pásme ohrozenia vlastnej brány,
- problémy v spolupráci hráčov osobne a zónovo brániacich,
- nedokonalosť pri vzájomnom zabezpečovaní,
- náročnosť uskutočňovania obranných kombinácií,
- možnosť odlakávania osobne brániacich hráčov za účelom vytvárania voľného priestoru pre prihrávku alebo strelbu

Obr. č.3: Hra s obrannou rezervou

System kombinovanej obrany vzniká spojením prvkov priestorovej a osobnej obrany, v ktorom niektorí hráči uplatňujú osobnú alebo priestorovú obranu. Kombinovaná obrana vznikla z potreby dôsledne obsadzovať vynikajúcich útočníkov alebo strelcov súpera, izolovať ich od možnosti spolupráce, resp. zabrániť im v streľbe. Tento obranný systém je veľmi účinný, pretože využíva klady priestorovej a osobnej obrany (Kačáni a Horský, 1988)

Rozdelenie kombinovanej obrany podľa Horského a Kačániho (1988):

- System hry s obrannou rezervou (1-3-3-3), voľným obrancov, liberom, ktorého hrá jeden zo stredných obrancov. Voľný obranca zabezpečuje voľné priestory v ťažisku hry a osobitne hráča, ktorý ma loptu, resp. bojuje o loptu
- System hry s predným zametačom (1-3-1-2-3), posilňuje obrannú formáciu ďalším hráčom, najčastejšie stredným stredovým, schopným plniť obranné úlohy

- Systém hry so zabezpečenou obranou (1-4-2-3), venuje osobitnú pozornosť obranným úlohám hráčov. Za obrannou štvoricou sa pohybuje voľne obranca „zametač“, ktorý zabezpečuje priestor za obranou a napáda každého hráča, ktorému sa podarilo „prelomiť“ prednú obrannú líniu.

2.5 Vysunutá obrana (pressingová)

V diele od Chromého (2001) sa môžeme dočítať, že obranca, ktorí hrajú podľa zásad zónovej obrany, musia kryť určený, jasný vymedzený priestor. Orientuje sa tým spôsobom, že zrakovo registrujú loptu a vlastného obrancu, musí sa premiestňovať do pozície medzi súperom a vlastnou bránou. Takto musí byť neustále pripravený hrať jeden na jedného proti súperovi, ktorý má loptu pod kontrolou, alebo vystupovať proti tomu, ktorý postupuje s ním.

Podľa Csaplára (1998) nám pressingová obrana zvyšuje počet osobných súbojov a tým teda viac rozvíjame odolnosť a agresivitu pri napádaní súpera. Dynamika tohto spôsobu hry núti hráča behom celého zápasu „dostať zo seba všetko“. Zvyšuje sa naša telesná pripravenosť a vďaka nárokom na organizáciu hry nám pomáha zlepšovať myslenie, čítanie hry, predvídanie súpera a umenie udržať hernú taktickú disciplínu.

Snažíme sa súpera dostať vopred do vymedzených priestorov, v ktorých sa snažíme získať loptu alebo inak narušovať hru súpera. Vysunutú obranu aplikujeme väčšinou po postupnom útoku vtedy, keď máme na útočnej polovici väčšinu hráčov. Pomocou zdvojovania vytvárame tlak na súpera, a snažíme sa narušovať rytmus a tempo súperovej útočnej činnosti (Votík, 2005).

V diele od Weina (2004) sa Arsene Wenger vyjadril, že pressing je spôsob útoku v momente, keď mužstvo nemá v držaní loptu. Základný pressing v obrannej fáze hry je vytvoriť systematické, intenzívne pokrytie priestoru okolo lopty a vyvinúť väčší tlak na hráča s loptou. V dobre fungujúcej pressingovej obrane sa stáva, že napočítame viac brániacich a menej útočiacich hráčov a tomu vo futbale hovoríme prečíslenie. Pokiaľ dôjde k takej situácii, brániaci tím má veľkú šancu získať loptu. Pressing je súčasťou herných činností jednotlivca ale aj celého tímu. V priebehu zápasu máme možnosť sledovať rôzne herné situácie, pri ktorých je vhodné vytvoriť zvýšený tlak na súpera a prečísliť ho. Medzi tieto herné situácie patrí:

- pokiaľ útočiaci hráč dostáva prihrávku pri postrannej čiare, v tzv. uzatvorenom priestore,
- pokiaľ útočiaci hráč dostáva nepresnú alebo príliš vysokú prihrávku,
- pokiaľ útočiaci hráč dostáva prihrávku do zhusteného priestoru, kde nemá perfektný prehľad o danej hernej situácii

Pereni a Di Cesare popisuje vo svojom diele pressing ako anglické slovíčko, ktoré sa používa vo futbale a odkazuje nás na konkrétny taktický prístup, ktorý spočíva v tom, že hráči majú za úlohu napádať súpera a buď získať loptu alebo aspoň prerušiť hru. Týmto spôsobom je súper pod stálym tlakom a je nútený myslieť a konať veľmi rýchlo. Nakoniec pressingom je myslený taktiež spáchaný faul, ktorý má za úlohu prerušiť hru v čase, kedy je súper nebezpečný (taktický faul).

Výhody pressingu podľa Pereniho a Di Cesareho (1997):

- keďže, je ťažké pre 10 hráčov, aby pokryli celú hraciu plochu, pressing im umožňuje vytvoriť tlak v jednej konkrétnej časti ihriska a tým sa zmenší veľkosť hracieho priestoru,
- hráči brániaceho mužstva prostredníctvom vytvorenia tlaku na loptu znemožňujú súperovi pohodlne ovládať loptu,
- prostredníctvom tlaku brániaceho tímu na loptu sa znemožňuje hráčom útočiaceho tímu vôbec zakladať útočnú akciu,
- pressing môže spôsobovať, že tím, ktorý zakladá útok sa dopúšťa viacerých chýb,
- pressing alebo vysunutá obrana spôsobuje vážne problémy tímom, ktoré nemajú v kádri veľa technicky nadaných hráčov, hráčov, ktorí majú dobrú kopaciu techniku a hráčov ktorí vedia, kedy majú kontrolovať loptu,
- penaltové územie musí byť nedobytné,
- keď je lopta v pohybe, tak hráči by sa mali pohybovať súbežne a čo najrýchlejšie

Ďalej sa v diele od Weina (2004) môžeme dočítať, že napádajúci hráč by sa nemal sústreďovať iba na odoberanie lopty útočiacemu hráčovi, ale taktiež na to, aby v prípade, kedy útočiaci hráč dokáže prihrať, aby prihrávka smerovala do priestoru, kde sa nachádza veľké množstvo obrancov. Ďalším zámerom brániaceho hráča by mala byť snaha za každú cenu narušiť prihrávku, a tým sťažiť podmienky útočiacemu hráčovi, ktorý prijíma prihrávku. Dôležitým atribútom pre brániaceho hráča je vynikajúca schopnosť koordinácie a anticipácie.

Základné ciele pressingu podľa Weina (2004):

- zmenšiť priestor, do ktorého útočiaci hráč môže smerovať prihrávku,
- zvýšiť šancu, že útočiaci hráč s loptou urobí chybu a prihrá nepresne alebo stratí kontrolu nad loptou,
- prekvapiť útočiaci tím,
- vytvoriť tlak na súpera a vytvárať si tým územnú prevahu

2.5.1 Aplikácia pressingovej obrany

Pokiaľ by sme chceli aplikovať tento systém hry, mali by sme podľa Csaplára (1998) najprv učiť mužstvo základnému zostaveniu a posúvaniu celého družstva ako celku a súčinnosti hráčov v jednotlivých radách medzi nimi.

Ďalej sa Csaplár (1998) vyjadruje, že cieľom cvičení sú jednotlivé elementy skompletovať do celku a v tréningovej prípravnej hre ich priviesť k automatizmu. Jedná sa o zautomatizovanie súčinnosti pohybu všetkých hráčov, aby žiaden hráč nestál. Ďalším krokom veľmi dôležitým pre kvalitný pressing je nácvik agresivity. Pokiaľ sa už mužstvo vie vzájomne posúvať, orientovať na loptu, dokáže prečísliť súpera, dostane ho pod tlak. Na súperove družstvo musí byť vyvíjaný neustály tlak to znamená, že agresivitu je treba premeniť na pressing. Dobrý agresívny hráč by nemal vyčkávať na činnosť súpera, ale byť sám aktívny, neustále napádať a vnútiť súperovi svoju hru.

V obrannej fáze je podľa Pereniho a Di Cesareho (1997) dôležitý ofsajd systém. Teoretické plány nemožno vždy perfektne premeniť do praxe, pretože hráči môžu samozrejme aj chybovať. V niektorých situáciách môžu byť zase zvýhodnení hráči, ktorí sú na tom lepšie z technickej stránky alebo jednoducho majú v daný okamih viac šťastia. V dôsledku toho musí celý tím čeliť presile súpera. Preto často tréneri vysvetľujú hráčom, že taktický faul

niekde v strede poľa je jedným z najlepších riešení, lebo tím sa môže prerušiť hru a tým pádom sformovať svoje rady.

Túto súčinnosť je nutné cvičiť na tréningu s celou obranou ale aj brankárom, ktorý musí dokázať komunikovať s obrancami. Dirigentskými a rýchlostnými schopnosťami musí vynikať aspoň jeden zo stredných obrancov. Najväčšou chybou je pri neodpísanom ofsajde nepokračovať v hre, ale mávať rukami nad hlavou. Aj na také situácie existujú cvičenia (Csaplár, 1998).

3. VÝSKUMNÁ ČASŤ

3.1 Ciele práce

Cieľom tejto bakalárskej práce je hodnotenie vybraných obranných herných činností Holandského tímu v obrannej fáze hry na ME 2008, 2012.

3.2 Úlohy

1. Rozborom literatúry stručne charakterizovať súčasný futbal vo svete
2. Prostredníctvom rôznych vybraných zdrojov popísať športový výkon ale aj obsah herného výkonu vo futbale
3. Štúdiom odbornej literatúry vysvetliť charakteristiku herných systémov a to hlavne obranných
4. Vo zvolených zápasoch sledovať nami dané atribúty a zaznamenať ich do pripravených archívov
5. Pomocou zaznamenaných údajov skonštatovať rozdiel medzi jednotlivými majstrovstvami

3.3 Hypotézy

H1) Predpokladáme, že lopta bude častejšie odoberaná v krajných pásmach ihriska ako v stredných pásmach ihriska.

H2) Predpokladáme, že keď dôjde k pressingu, tak lopta bude odoberaná častejšie v inom pásme, než bol zahájený pressing.

H3) Predpokladáme, že keď dôjde k pressingu, tak lopta bude častejšie odoberaná konštruktívne ako deštruktívne.

H4) Predpokladáme, že keď hráči spustia pressing na loptu, bude lopta odoberaná najčastejšie do 5 sekúnd.

3.4 Metodológia práce

3.4.1 Pozorovanie

Pozorovanie je plánovité, metodické sledovanie, ktoré je založené na výberovom a sústredenom vnímaní javov, ktoré sú z hľadiska zámeru pozorovateľa dôležité (Navara, Buzek, Ondřej, 1986).

V diele od Šveca (1998) sa popisuje pozorovanie ako najprirodzenejšia metóda, ktorá sa používa v edukačnom výskume. Jej základom je vnímanie zmyslových vlastností alebo činností. Podľa autora vo vedeckom výskume ide o objektívne, zámerné, cieľavedomé, plánovité a systematické pozorovanie. Jeho dôležitou vlastnosťou je presnosť a spoľahlivosť.

Pozorovanie je výskumnou metódou využívanou skôr pre deskriptívne výskumy ako pre výskumy explanačné (Gratton a Jones, 2004).

Ďalej sa v diele od Grattona a Jonesa (2004) sa môžeme dočítať, že pozorovanie je pravdepodobne jednou z najvyužívanejších výskumných techník v športe. Delí sa na zúčastnené a nezúčastnené. Pri zúčastnenom pozorovaní je pozorovateľ priamou súčasťou činností, pri ktorých dochádza k výskytu pozorovaného javu. Druhým typom je nezúčastnené pozorovanie, ktoré sa radí k najjednoduchším formám získavania dát. Pri tomto pozorovaní je daný jav sledovaný nezaujate. Nezúčastnené pozorovanie sa dá vykonať viacerými spôsobmi, napríklad z videozáznamov, fotografií alebo jednoducho sledovaním naživo a zapisovaním do vhodne zostaveného záznamového archívu.

Hendl (2008) rozdeľuje pozorovateľa podľa toho, či je pozorovateľ úplný účastník, alebo je účastník ako pozorovateľ, alebo pozorovateľ ako účastník a nakoniec ako úplný pozorovateľ.

Rozdelenie jednotlivých požiadaviek na prípravu pozorovania podľa Velenského (2007):

- stanovenie cieľa,

- vytvorenie a formulovanie konkrétnych postupných cieľov, smerujúcich k stanovenému cieľu,
- kategorizácia foriem chovania (herné činnosti jednotlivca, herné kombinácie, systém hry družstva, herné situácie, úseky zápasu, vzťah dvoch súperov atď.),
- časové vymedzenie,
- obsahové vymedzenie pozorovania,
- predbežná príprava teoretická a praktický výcvik v pozorovaní,
- príprava kódovacieho systém

3.4.2 Použité metódy

Získavanie informácií pre túto bakalársku prácu bolo založené na nepriamom pozorovaní videozáznamov a to „časovo odložené pozorovanie pohybovej aktivity z videozáznamov (Psotta, 2003), ktoré boli nahrané z priamych prenosov Európskych futbalových šampionátov, ktoré sa konali v roku 2008 v Rakúsku a Švajčiarsku a v roku 2012 na Ukrajine a v Poľsku.

Podľa Psottu (2003) je výhodou nepriameho pozorovania videozáznamov hodnotenie bez časového stresu a iných rušivých faktorov. Podľa autora je výhodou možnosť opakovaného pozorovania tých istých sekvencií, možnosti ľubovoľne rozložiť videozáznam do niekoľkých období. Medzi ďalšie výhody, ktoré autor uvádza je zachytenie všetkých udalostí, zabráneniu poklesu pozornosti a únavy na kognitívny výkon pozorovateľa. Ďalšou výhodou nepriameho sledovania môže byť podľa Hendla (2008) možnosť spomaľovania a porovnávania jednotlivých záznamov. Carling, Williams a Reilly (2005) opisujú výhodu v tom, že toto pozorovanie poskytuje trénerovi informácie, ktoré mu mohli uniknúť a sledovanie videozáznamu mu teda pomáha objektívnejšie vyhodnotiť zápas.

Ďalej Psotta (2003) vo svojom diele opisuje nevýhody nepriameho pozorovania záznamu. Jednou z nevýhod nepriameho pozorovania videozáznamu môže byť dvojdimenzionálny obraz, ktorý je tvorený videozáznamom a tým skreslenej reprezentácie trojdimenzionálnej reality. Ďalšou nevýhodou je nezachytenie celej hracej plochy ihriska a prostredníctvom toho môže dôjsť k skresleniu výsledkov a získané dáta nemusia byť presné. Hendl (2008) ešte dodáva, že celá práca s videozáznamom je na viac limitovaná schopnosťou

pracovať s videotechnikou. No aj napriek týmto nevýhodám nepriameho pozorovania sa domnievam, že metóda nepriameho pozorovania videozáznamu bude dostačujúca pre môj zámer.

Všetky informácie, ktoré získam počas nepriameho pozorovania videozáznamu podrobím analýze. V diele od Dobrého (1998) sa popisuje, že analýza ľudského pohybu predstavuje kontinuum rozprestierajúce sa medzi dvoma pólmi. Tieto dva póly sú charakterizované ako kvalitatívna a kvantitatívna analýza. Kým kvantitatívna analýza je podľa autora založená na dátach získaných rôznymi druhmi merania, kvalitatívna analýza je definovaná ako systematické pozorovanie a posudzovanie kvality pohybovej dovednosti s následnou intervenciou do edukačného procesu s cieľom zlepšiť pohybový výkon. V mojej práci bude využívaná kvantitatívna analýza.

3.4.3 Kategórie pozorovania

Kategórie pozorovania, ktoré boli stanovené:

1. Zistiť, v ktorých pásmach bola lopta najčastejšie odoberaná

V tejto kategórii bude sledovaná činnosť holandského tímu po zahájení pressingu. Futbalové ihrisko sa rozdelí na 24 približne rovnakých zón a bude sa zaznamenávať, v akej zóne dochádzalo k najčastejšiemu odoberaniu lopty.

2. Cez ktoré pásma lopta putovala po zahájení pressingu a v ktorom pásme bola nakoniec odobratá

Cieľom tejto kategórie je zistiť, cez ktoré zóny lopta putovala po zahájení pressingu holandského tímu na súpera a následne, v ktorej zóne nakoniec bola odobratá. Futbalové ihrisko je teda rozdelené na 24 približne rovnakých zón a k pressingu môže dôjsť v ktorejkoľvek zóne, ale to neznamená, že v tej istej zóne bude lopta aj odobratá. Pressing môže trvať dlhšiu dobu. Záleží to na viacerých faktoroch, ale podľa môjho názoru jeden z najdôležitejších je súhra celého tímu pri zahájení pressingu.

3. Kvalita odoberania lopty

Ďalšou sledovanou kategóriou je kvalita odoberania lopty. Hlavná pozorovaná činnosť bude, či po zahájení pressingu došlo ku konštruktívnemu alebo deštruktívnemu odobratiu lopty. Konštruktívne odobratie lopty znamená, že tím ktorý získal loptu môže pokračovať v hre a môže rovno zahájiť svoj vlastný útok, či už postupný alebo rýchly. Deštruktívne odobratie lopty je obranná herná činnosť, pri ktorej dôjde k zastaveniu súperovho útoku ale takým spôsobom, že nie je možné pokračovať vo vlastnom útok.

4. Za aký dlhý čas od zahájenia pressingu bola odobratá

V tejto kategórii je sledovaná celková dĺžka času od zahájenia pressingu až po odobratie lopty. V modernom futbale môžeme konštatovať, že čím je kratší čas od zahájenia pressingu na súpera a následné odobratie lopty, tým je mužstvo vyspelejšie. Najlepšie svetové tímy majú prepracované rôzne varianty, čo sa týka pressingu na loptu. Každý jeden hráč vie čo sa od neho čaká a aké technické a taktické úlohy musí plniť pri pressingu. Väčšinou rozhoduje súhra celého tímu ako aj predvídanie situácie hráčom. Môže ale dôjsť aj k tomu, že mužstvo bude mať dokonale zvládnuté napádanie ale jednoducho loptu nezíska. Dôvody môžu byť rôzne, napr. že súper je o myšlienku dopredu.

Všetky tieto sledované kategórie budú sledované a porovnávané v Holandskom národnom mužstve v základných skupinách medzi dvoma sledovanými Európskymi

šampionátmi z rokov 2008 a 2012. V roku 2008 došlo k takej situácii, že Holanďania dokázali vyhrať všetky tri zápasy v základnej skupine a hovorilo sa o nich, že majú jeden z najlepších a najkompaktnejších mužstiev na svete. No v roku 2012 sa im až tak nedarilo. V skupine obsadili posledné miesto a to bez zisku jediného bodu. Bolo to pre nich a pre všetkých obrovské sklamanie. Tak som sa na základe týchto skutočností rozhodol, že si vyberiem práve tento tím a pokúsim sa nájsť možné príčiny, prečo sa to stalo.

3.5 Výskumný súbor

Výskumný súbor, ktorý je predpokladom pre moju bakalársku prácu obsahuje 6 zápasov Holandského národného tímu, kde tri zápasy boli odohraté v základnej skupine v rámci ME 2008, ktoré sa konali v Rakúsku a Švajčiarsku a ďalšie 3 zápasy základnej skupiny, ktoré sa odohrali v roku 2012 v Poľsku a na Ukrajine. Tieto dva šampionáty boli dosť odlišné, lebo zatiaľ čo v roku 2008 Holandsko vyhralo všetky tri zápasy v základnej skupine a boli považovaní spolu favoritov majstrovstiev tak v roku 2012 naopak prehrali všetky 3 zápasy a ostali hlboko za očakávaním.

Sledované zápasy:

ME 2008:

- Zápas č.1: Holandsko – Taliansko **3:0**
- Zápas č.2: Holandsko – Francúzsko **4:1**
- Zápas č.3: Holandsko – Rumunsko **2:0**

ME 2012:

- Zápas č.4: Holandsko – Dánsko **0:1**
- Zápas č.5: Holandsko – Nemecko **1:2**
- Zápas č.6: Holandsko – Portugalsko **1:2**

4. VÝSLEDKY PRÁCE

Zápas č.1: Holandsko – Taliansko **3:0** – G: Van Nistelrooy 26', Sneijder 31', Van Bronckhorst 79'.

Zápas medzi týmito futbalovými veľmocami bol atraktívny pre oko diváka, lebo počas celého zápasu sa striedali pasáže, kde útočili oba tímy do otvorených obrán. Nakoniec sa s tým oveľa lepšie vysporiadali hráči Holandska. V zápase Holanďania ukázali aktívny pressing na loptu a Taliani boli často pod tlakom pri rozohrávke.

Tab. č.1 - Analýza: Holandsko – Taliansko

Pressing	Odobratie lopty v pásme	Putovanie lopty po zahájení pressingu cez pásma	Časový interval od zahájenia až po ukončenie pressingu	Kvalita odoberania lopty
1.	17.	17.	4 s	Deštruktívne
2.	9.	14., 9.	3 s	Konštruktívne
3.	18.	18.	3 s	Konštruktívne
4.	12.	11., 12.	5 s	Deštruktívne
5.	22.	22., 18., 22.	7 s	Konštruktívne
6.	17.	13., 17.	4 s	Konštruktívne
7.	17.	17.	4 s	Deštruktívne
8.	14.	6., 10., 14.,	5 s	Konštruktívne
9.	10.	10.	4 s	Konštruktívne

Z výsledkov sa môže zdať, že Holanďania neaplikovali pressing tak často ako by mali. Ale ako vieme, zápas sa vyvíja na základe rôznych faktorov a treba pripomenúť, že futbalisti Talianska patria medzi svetovú špičku jak v obrannej činnosti tak celkovo. Každopádne, Holanďania ukázali výborný aktívny pressing, čo môžeme posúdiť aj z časového intervalu od zahájenia až po ukončenie pressingu (4,33 s). Vždy, keď Holanďania vyvinuli tlak na loptu, získali ju za minimálny čas pod svoju kontrolu. Aj čo sa týka kvality odoberania lopty boli úspešní, lebo z väčšiny získavali loptu konštruktívne. V treťom stĺpci som zaznamenával jednotlivé pásma, na ktoré som si rozdelil ihrisko a cez ktoré lopta putovala od zahájenia až po ukončenie pressingu. Zistil som, že v tomto zápase bol tlak na loptu vyvíjaný hlavne v pásmach okolo súperovej polovice ihriska. A čo sa týka odoberania lopty v pásme, tak jednoznačne najviac odobratí bolo vykonaných v pásmach pri polovici ihriska.

Zápas č.2: Holandsko – Francúzsko **4:1** – G: Kuyt 9', Van Persie 59', Henry 71', Robben 72', Sneijder 92'.

Zápas mal od začiatku vysoké tempo. Holanďania pokračovali aj v tomto zápase vo výbornom napádaní, čo sa odzrkadlilo aj na konečnom výsledku. Holandsko ukázalo výbornú agresivitu na loptu a francúzsky hráči na to nevedeli väčšinou vôbec reagovať.

Tab. č.2 – Analýza: Holandsko - Francúzsko

Pressing	Odobratie lopty v pásme	Putovanie lopty po zahájení pressingu cez pásma	Časový interval od zahájenia až po ukončenie pressingu	Kvalita odoberania lopty
1.	8.	12., 8.	4 s	Konstruktívne
2.	10.	14., 10	3 s	Konstruktívne
3.	14.	10., 14.	3 s	Konstruktívne
4.	17.	13., 17.	4 s	Deštruktívne
5.	14.	14.	3 s	Deštruktívne
6.	15.	15.	3 s	Konstruktívne
7.	12.	15., 12.	4 s	Konstruktívne
8.	15.	15.	2 s	Konstruktívne
9.	10.	15., 10.	3 s	Konstruktívne
10.	11.	11.	4 s	Konstruktívne

Z výsledkov je jasné, že Holanďania vyvíjali aktívny pressing. Keď sa pozrieme na kvalitu odoberania lopty, môžeme vidieť, že len v dvoch prípadoch sa stalo, že hráči Holandska odobrali loptu deštruktívne, čo je veľmi pozitívne lebo v podstate po odobraní lopty boli skoro vždy nebezpeční. V priemere to vychádza, že časový interval od zahájenia až po ukončenie pressingu bol 3,3 s, čo je nadpriemerné. Veľmi zaujímavé zistenie je aj to, že lopta putovala od zahájenia až po ukončenie pressingu len cez minimálny počet pásiem. V podstate to znamená, že tam kde bol pressing zahájený, tak vo väčšine prípadov bol pressing aj v tomto pásme ukončený, čo len poukazuje na veľkú agresivitu hráčov Holandska. Opäť môžeme vidieť, že odoberanie lopty bolo najčastejšie vykonávané pri polovici ihriska.

Zápas č.3: Holandsko – Rumunsko 2:0 – G: Van Persie 87', Huntelaar 54'.

Bol to od začiatku opatrný zápas zo strany Rumunska, lebo im išlo ešte o postup zatiaľ čo tím Holandska už mal postup vo vrecku. Podľa toho aj vyzeral priebeh zápasu. Nehralo sa až v takom vysokom tempe a Holanďania nezačali až s takým tlakom ako v prvých dvoch zápasoch.

Tab. č.3 – Analýza: Holandsko - Rumunsko

Pressing	Odobratie lopty v pásme	Putovanie lopty po zahájení pressingu cez pásma	Časový interval od zahájenia až po ukončenie pressingu	Kvalita odoberania lopty
1.	19.	15., 19.	5 s	Konstruktívne
2.	14.	18., 14.	5 s	Konstruktívne
3.	9.	13., 9.	6 s	Konstruktívne
4.	14.	18., 14.	4 s	Deštruktívne
5.	10.	6., 10.	4 s	Deštruktívne

Tento zápas bol špecifický, lebo Rumunský tím musel od začiatku hrať ofenzívny futbal, lebo im išlo o účinkovanie vo vyradovacej fáze. Hráči Holandska za od začiatku nehrnuli do útoku a ani nedochádzalo k napádaniu súpera, keďže už mali postup do ďalšej fáze vo vrecku. Dokazujú nám to aj hodnoty v tabuľke, kde môžeme vidieť, že za celý zápas došlo iba k 5 situáciám, kedy hráči Holandska aktívne napádali súpera. Hráči Rumunska ale nedisponovali takým kvalitným kádrom ako ostatné tímy a aj v ich hre to bolo cítiť. Keďže došlo iba k piatim takýmto situáciám v zápase, tým pádom nemôžeme ani skonštatovať, či bolo odoberanie lopty úspešné, keďže z piatich situácii v 3 prípadoch došlo ku konštruktívnemu odobratiu a v 2 prípadoch k deštruktívnemu odobratiu. Celkový časový interval od zahájenia až po ukončenie pressingu bol v priemere 4,8 s, čo je veľmi pozitívne číslo. Najčastejšie pásma, kde bola lopta odoberaná zo strany Holanďanov boli opäť v strede poľa.

Zápas č.4: Holandsko – Dánsko 0:1 – G: Kron-Dehli 19’.

Tento zápas bol výnimočný v tom, že hráči Holandska vstúpili do zápasu veľmi aktívne ale stal sa paradox, keď dostali pomerne rýchly gól na začiatku zápasu. Postupom času tlak Holandska upadal a až posledných 20 minút Holand’ania opäť začali aktívne napadať súpera, no nato bolo už priveľmi neskoro.

Tab. č.4 – Analýza: Holandsko - Dánsko

Pressing	Odobratie lopty v pásme	Putovanie lopty po zahájení pressingu cez pásma	Časový interval od zahájenia až po ukončenie pressingu	Kvalita odoberania lopty
1.	13.	21., 18., 17., 13.	4 s	Konstruktívne
2.	5.	19., 14., 9., 5.	6 s	Konstruktívne
3.	14.	20., 19., 23., 18., 14.	8 s	Konstruktívne
4.	17.	17.	3 s	Konstruktívne
5.	18.	15., 19., 18.	9 s	Deštruktívne
6.	11.	19., 15., 11.	4 s	Konstruktívne
7.	14.	18., 14.	4 s	Konstruktívne
8.	10.	19., 18., 15., 14., 10.	8 s	Konstruktívne
9.	9.	5., 9.	3 s	Konstruktívne
10.	8.	8.	4 s	Deštruktívne

Už analýzy môžeme jednoznačne povedať, že tím Holandska nebol počas tohto šampionátu v hernej a psychickej pohode. Keď sa pozrieme na stĺpec, kde sú výsledky putovania lopty po zahájení pressingu zistíme, že lopta putovala cez viacero pásiem a to len dosvedčuje to, že holandský tím nebol dostatočne agresívny a vo väčšine prípadov nedokázal zastaviť súpera ešte v tom istom pásme. Podľa môjho názoru boli hráči Holandska veľmi pasívni, nekompaktní a spoliehali sa jeden na druhého. Keď už došlo k odobratiu lopty tlakom na obranu, tak to boli rôzne pásma ihriska. Môžeme ale povedať, že prevažovalo odoberanie lopty v strede hracieho poľa. Holandský tím môžem pochváliť v tomto zápase aspoň čo sa týka konštruktívneho odoberania lopty, keďže za celý zápas v priebehu aktívneho tlaku na obranu došlo iba 2 situáciám, kedy bola lopta odobratá deštruktívne. Čo sa týka časového intervalu od zahájenia až po ukončenie pressingu, môžem konštatovať, že priemerný čas 5,5 s je až nadpriemerný, keď zväzíme všetky tieto okolností, ktoré sa v zápase vyskytli.

Zápas č.5: Holandsko – Nemecko **1:2** – G: Goméz 24', 38', Van Persie 73'.

Zápas medzi Holandskom a Nemeckom bol čo sa týka hernej kvality na vysokej úrovni. Prvý polčas sa striedali pasáže hry, kde boli lepší raz Nemci a druhý krát Holanďania. Obrovský rozdiel bol ale v aktívnom napádaní súpera. Zatiaľ čo Nemci produkovali od začiatku hry pressing na loptu, Holanďania čakali na svojej polovici ihriska a začali brániť až keď vstúpil súper na ich polovicu ihriska.

Tab. č.5 – Analýza: Holandsko - Nemecko

Pressing	Odobratie lopty v pásme	Putovanie lopty po zahájení pressingu cez pásma	Časový interval od zahájenia až po ukončenie pressingu	Kvalita odoberania lopty
1.	3.	12., 8., 4., 3.	9 s	Konstruktívne
2.	16.	15., 16.	3 s	Deštruktívne
3.	6.	6.	3 s	Konstruktívne
4.	9.	10., 9.	5 s	Konstruktívne
5.	11.	15., 11.	4 s	Deštruktívne
6.	9.	13., 9.	4 s	Konstruktívne
7.	7.	7.,	3 s	Konstruktívne
8.	9.	18., 13., 9.	3 s	Konstruktívne
9.	9.	13., 9.	3 s	Deštruktívne
10.	12.	12.	3 s	Deštruktívne
11.	13.	18., 13.	6 s	Konstruktívne
12.	18.	2., 6., 9., 13., 17., 18.	16 s	Konstruktívne
13.	13.	14., 13.	5 s	Deštruktívne
14.	11.	11.	3 s	Konstruktívne
15.	8.	7., 8.	5 s	Konstruktívne
16.	21.	17., 21.	6 s	Konstruktívne

Keďže sa hral zápas vo vysokom tempe, tak aj vznikalo oveľa viac pressingových situácií z jednej aj druhej strany. Keď sa pozrieme na počet pressingových momentov, tak sa nám na prvý pohľad môže zdať, že ich vzniklo dosť, ale čo sa týka kvality aktívneho napadania, nebolo také účinné ako v predošlých zápasoch. Určite aj preto, lebo Nemci patria momentálne medzi najkompaktnejšie svetové tímy a nezláhčovali to Holanďanom. A treba dodať, že napádanie Nemcov v útočnej zóne bolo oveľa aktívnejšie ako u Holanďanov. Zo 16

pressingových situácií sa stalo iba 5 krát v celom zápase, že lopta bola odobratá deštruktívne, čo hodnotím kladne. Priemerný časový interval od zahájenia až po ukončenie pressingu bol 5,06 s, čo hodnotím vzhľadom na tento zápas pozitívne, keď zväžíme, proti komu hráči Holandska nastúpili. Lopta bola najčastejšie odoberaná v pásme 9., čo znamená, že hráči Holandska sa snažili vytláčať hráčov Nemecka ku postrannej čiari s následným aktívnym napádaním. Inak môžeme vidieť, že putovanie lopty po zahájení pressingu bolo striedavé, niekedy Holanďania vytvorili tlak na loptu a následne ju aj ihneď získali a inokedy im to zase trvalo o trochu dlhšie a lopta sa tým pádom dostala do úplne iného pásma.

Zápas č.6: Holandsko – Portugalsko **1:2** – G: Van der Vart 11', Ronaldo 28', 74'.

Zápas začal veľmi aktívne zo strany Holanďanov, lebo keď chceli aspoň teoreticky rozmýšľať o postupe, museli bezpodmienečne vyhrať a to minimálne o dva góly. Z počiatku po strelenom góle to aj vyzeralo, že hráči Holandska budú diktovať tempo hry ale Portugalci zlepšili hru a jednoznačne dominovali v podstate celý zápas.

Tab. č.6 – Analýza: Holandsko - Portugalsko

Pressing	Odobratie lopty v pásme	Putovanie lopty po zahájení pressingu cez pásma	Časový interval od zahájenia až po ukončenie pressingu	Kvalita odoberania lopty
1.	8.	8., 12., 8.	4 s	Deštruktívne
2.	6.	6., 5., 6.	6 s	Deštruktívne
3.	17.	9., 13., 17.	5 s	Konštruktívne
4.	14.	6., 1., 5., 9., 14.	6 s	Konštruktívne
5.	15.	10., 14., 15.	5 s	Konštruktívne
6.	4.	8., 4.	3 s	Deštruktívne
7.	16.	20., 16.	3 s	Deštruktívne
8.	13.	22., 17., 13.	4 s	Deštruktívne
9.	17.	18., 17.	5 s	Deštruktívne
10.	19.	19.	2 s	Konštruktívne

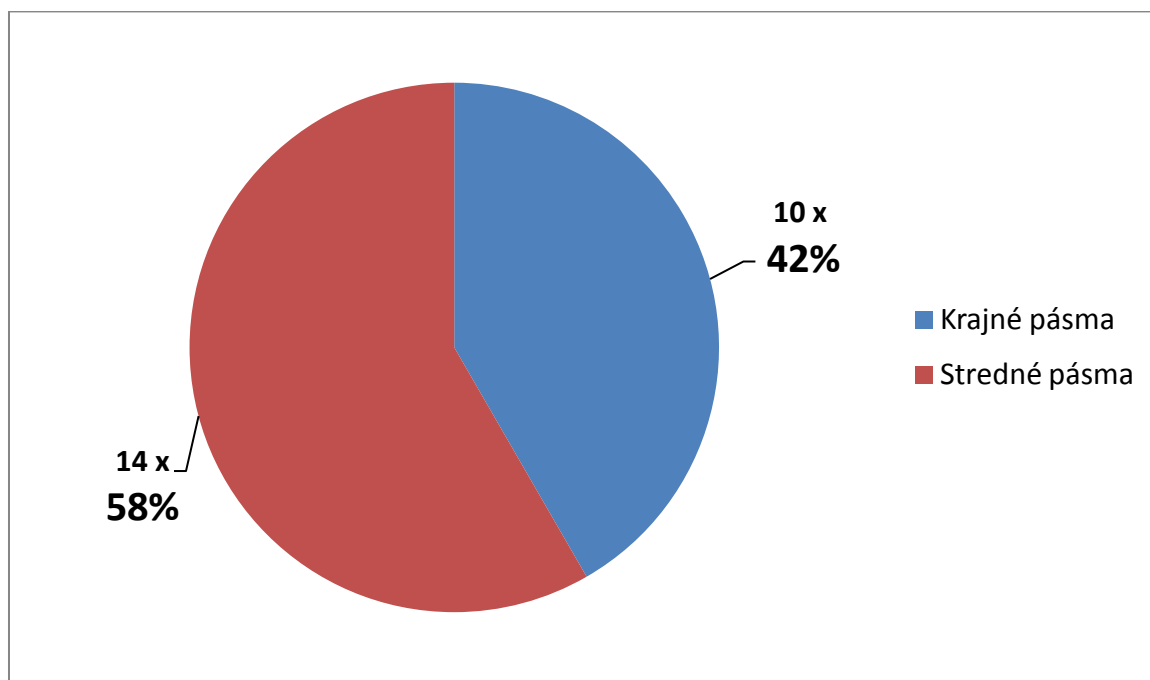
Hráči Holandska vstúpili do zápasu veľmi aktívne ako som už spomínal. Hneď v úvode sa vyskytlo v zápase asi 5 situácií, kedy Holanďania aktívne napádali hráčov Portugalska

v ich obrannom pásme. Z toho plynula aj ich prevaha a nakoniec aj strelený gól. Ale po góle sa úplne zmenil obraz hry. Portugalci začali byť oveľa aktívnejší a hráči Holandska ako keby na to nevedeli nájsť potrebný recept. Musíme zobrať aj v úvahu, že v prvých dvoch zápasoch nezískali ani bod a tým pádom boli pod veľkým tlakom. Prvýkrát sa stalo, že odoberanie lopty bolo viac deštruktívne ako konštruktívne a to len vypovedá o Holandskej kríze. Časový interval od zahájenia až po ukončenie pressingu bol v priemere 4,3 s, čo je vzhľadom na priebeh zápasu pozitívne číslo. Keď sa pozrieme v akých pásmach bola lopta odoberaná najviac, nezistíme žiadne konkrétne číslo, ale môžeme konštatovať, že to bolo hlavne na súperovej polovici niekde v strede poľa. Putovanie lopty od zahájenia až po ukončenie pressingu nám toho až tak veľa nevytvorí, lebo hoci hráči Holandska skoro nikdy nezískali loptu v tom istom pásme, kde začal pressing, získavali ju pomerne v rýchlom časovom intervale od zahájenia pressingu.

Výsledky hypotéz sú spracované pomocou výsečových grafov. Porovnávam tím Holandska, ktorý som sledoval na dvoch odlišných Európskych šampionátoch. Uvedené dáta sú vyjadrené v percentách a k nim sú pridané aj číselné hodnoty.

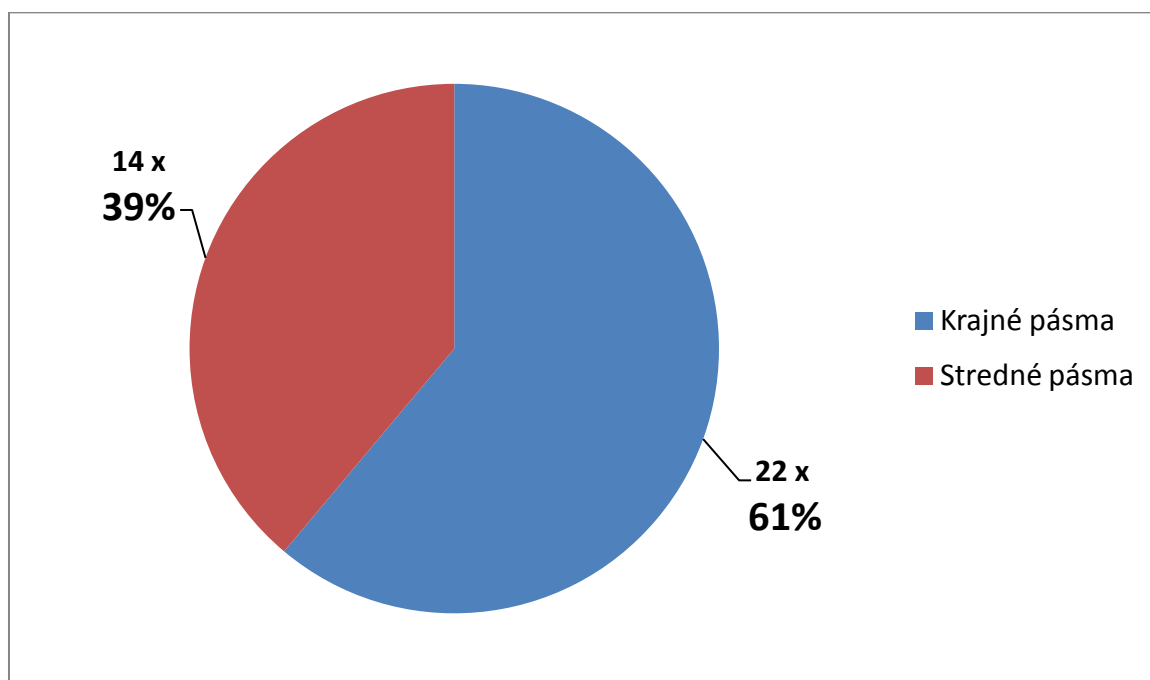
H1) Predpokladám, že lopta bude častejšie odoberaná v krajných pásmach ihriska ako v stredných pásmach ihriska.

Euro 2008 - Rakúsko, Švajčiarsko

Graf č.1: H1 pre tím Holandska na ME 2008 (Rakúsko, Švajčiarsko)

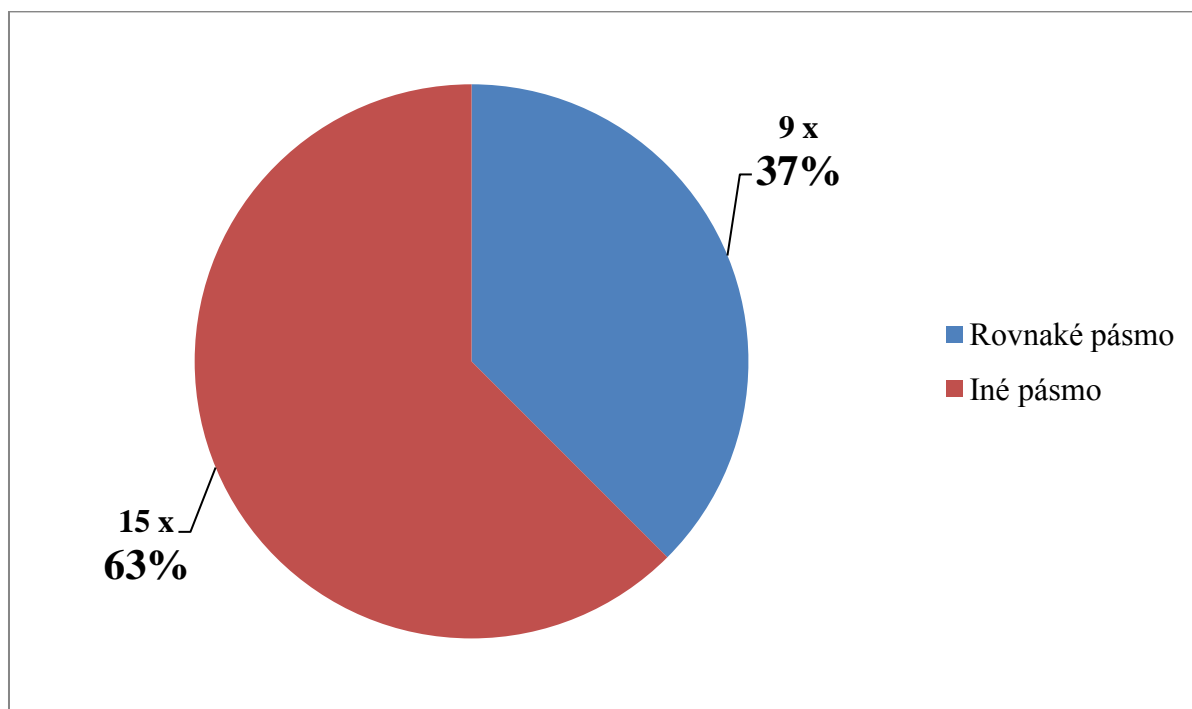
Euro 2012 - Poľsko, Ukrajina

Graf č.2: H1 pre tím Holandska na ME 2012 (Poľsko, Ukrajina)

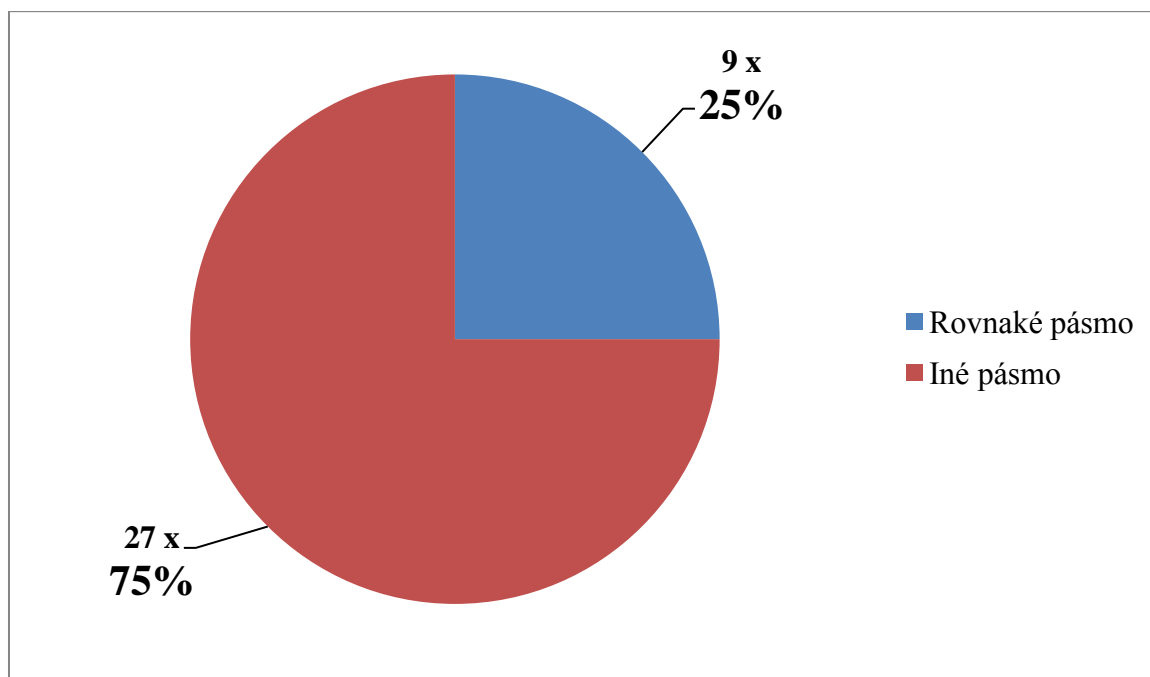
H2) Predpokladám, že keď dôjde k pressingu, tak lopta bude odoberaná častejšie v inom pásme, než bol zahájený pressing.

Euro 2008 - Rakúsko, Švajčiarsko

Graf č.3: H2 pre tím Holandska na ME 2008 (Rakúsko, Švajčiarsko)

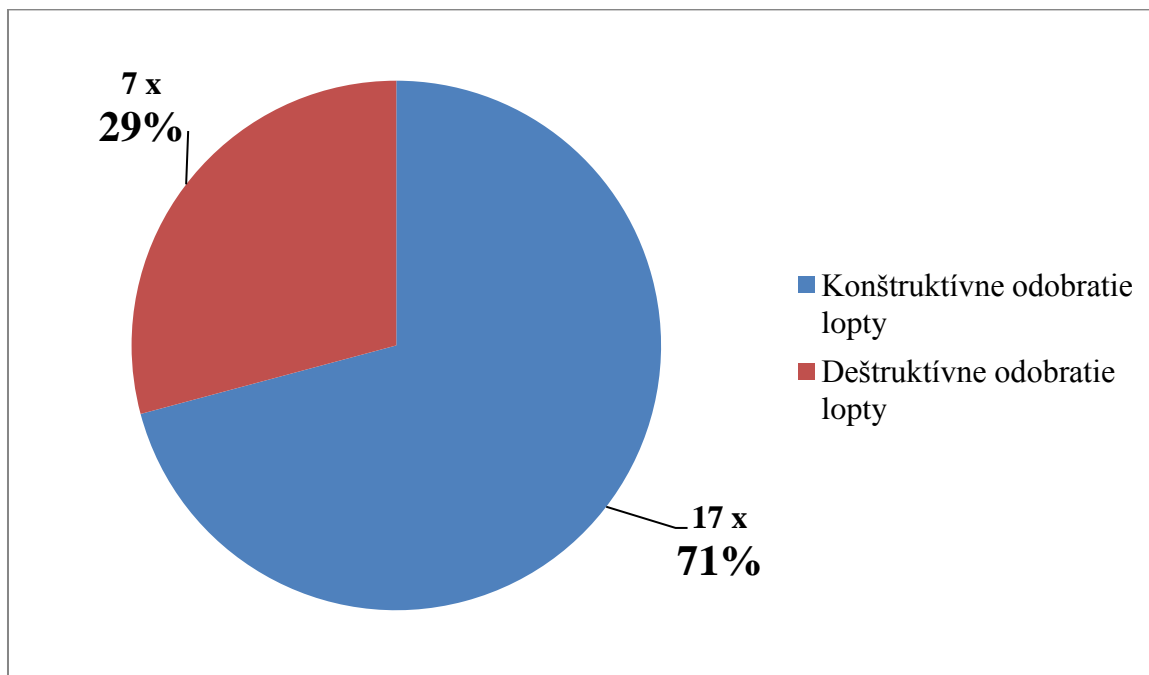
Euro 2012 - Poľsko, Ukrajina

Graf č.4: H2 pre tím Holandska na ME 2012 (Poľsko, Ukrajina)

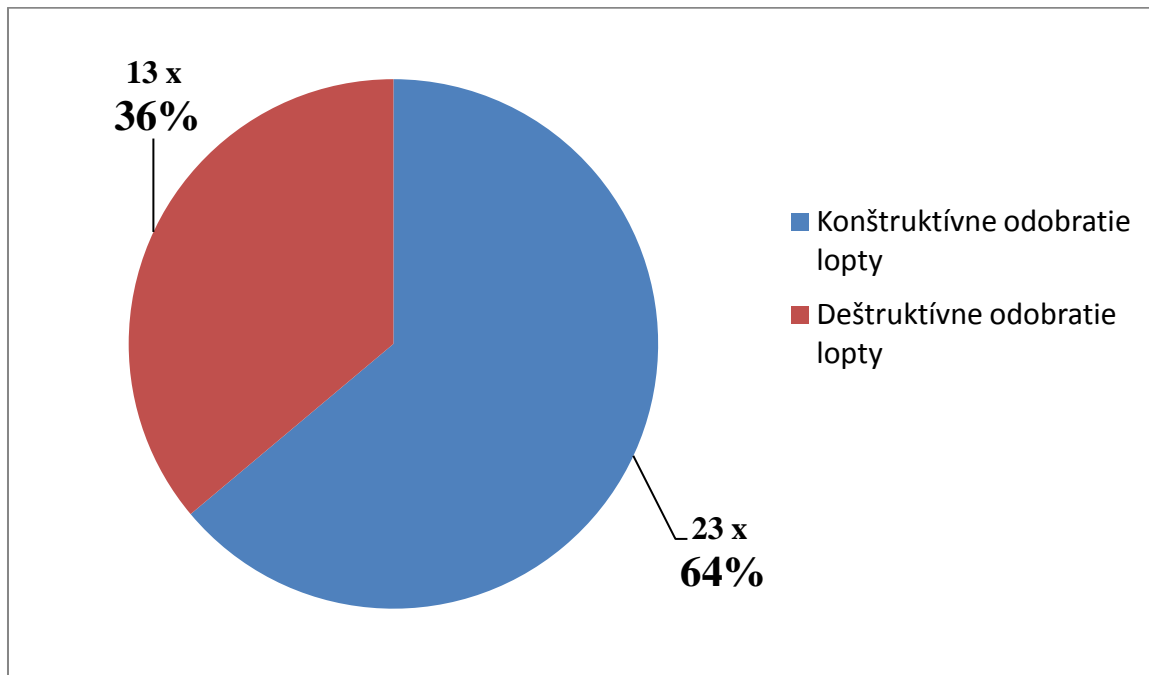
H3) Predpokladám, že keď dôjde k pressingu, tak lopta bude častejšie odoberaná konštruktívne ako deštruktívne.

Euro 2008 - Rakúsko, Švajčiarsko

Graf č.5: H3 pre tím Holandska na ME 2008 (Rakúsko, Švajčiarsko)

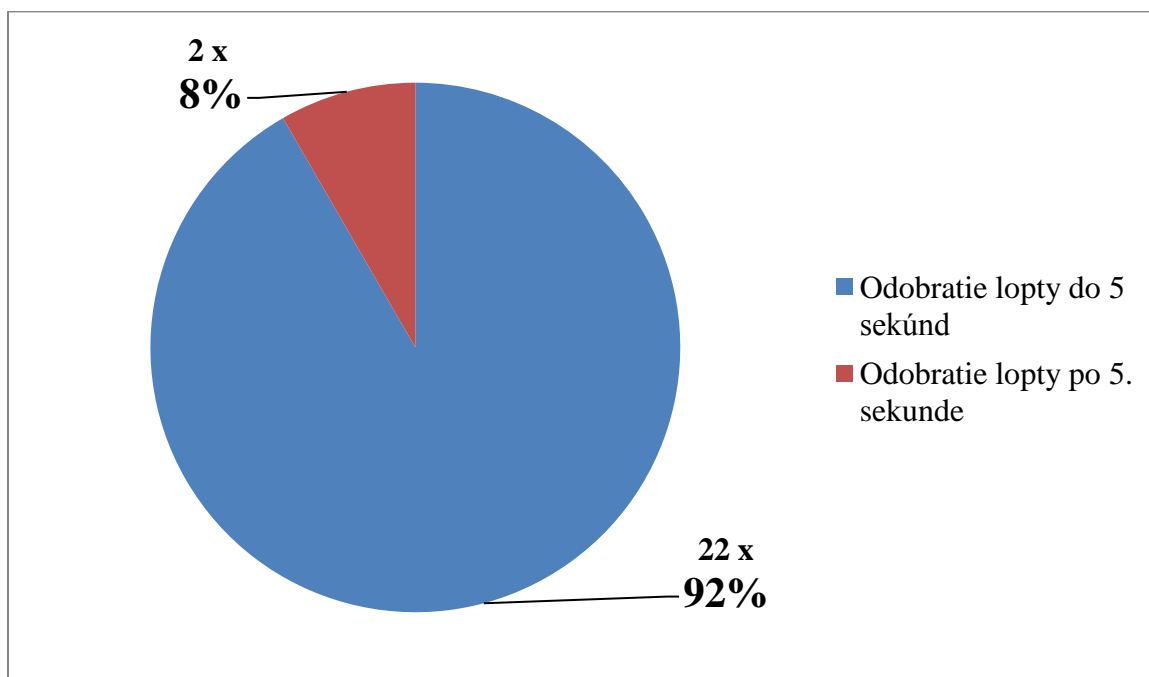
Euro 2012 - Poľsko, Ukrajina

Graf č.6: H3 pre tím Holandska na ME 2012 (Poľsko, Ukrajina)

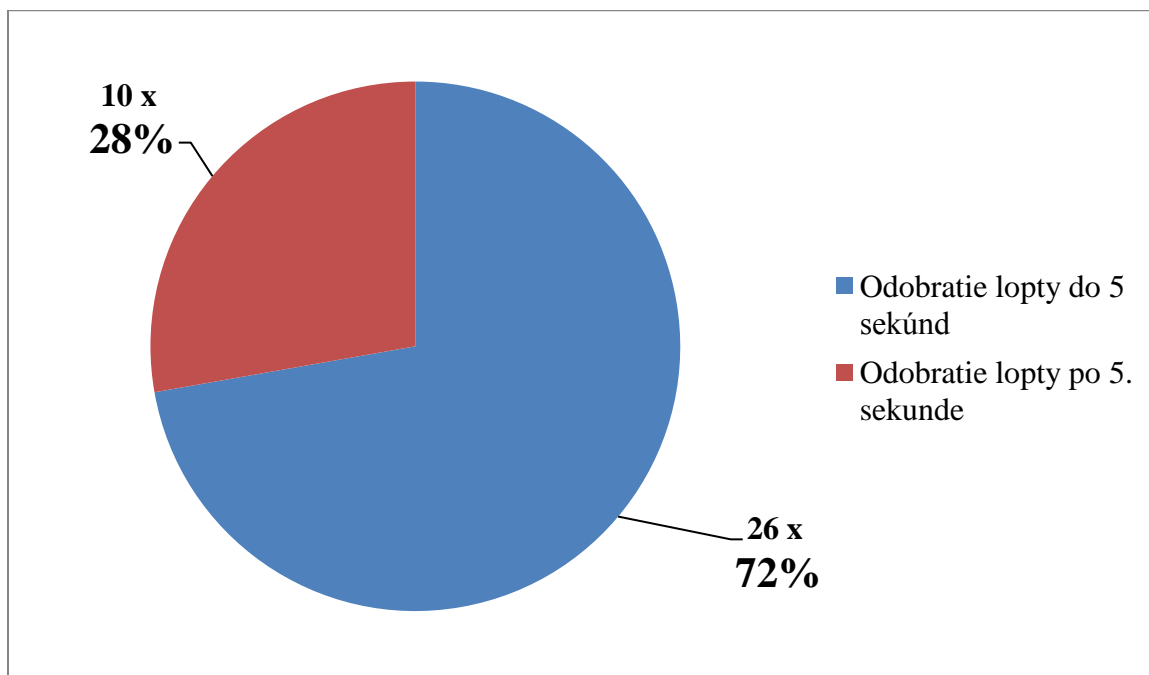
H4) Predpokladám, že keď hráči spustia pressing na loptu, bude lopta odoberaná najčastejšie do 5 sekúnd.

Euro 2008 - Rakúsko, Švajčiarsko

Graf č.7: H4 pre tím Holandska na ME 2008 (Rakúsko, Švajčiarsko)

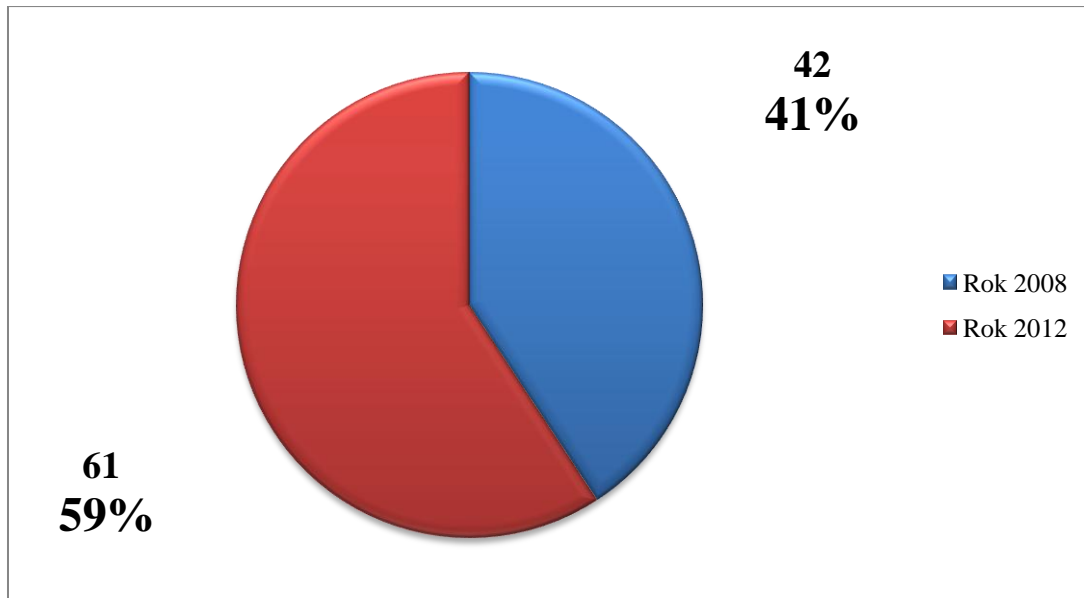
Euro 2012 - Poľsko, Ukrajina

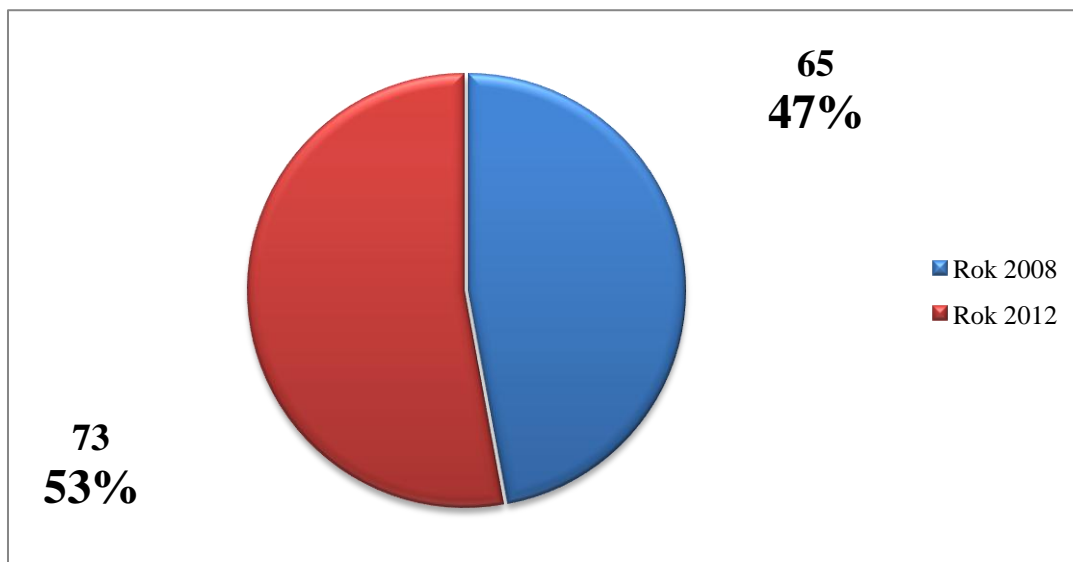
Graf č.8: H4 pre tím Holandska na ME 2012 (Poľsko, Ukrajina)

4.1 Porovnanie výsledkov hypotéz medzi šampionátmi

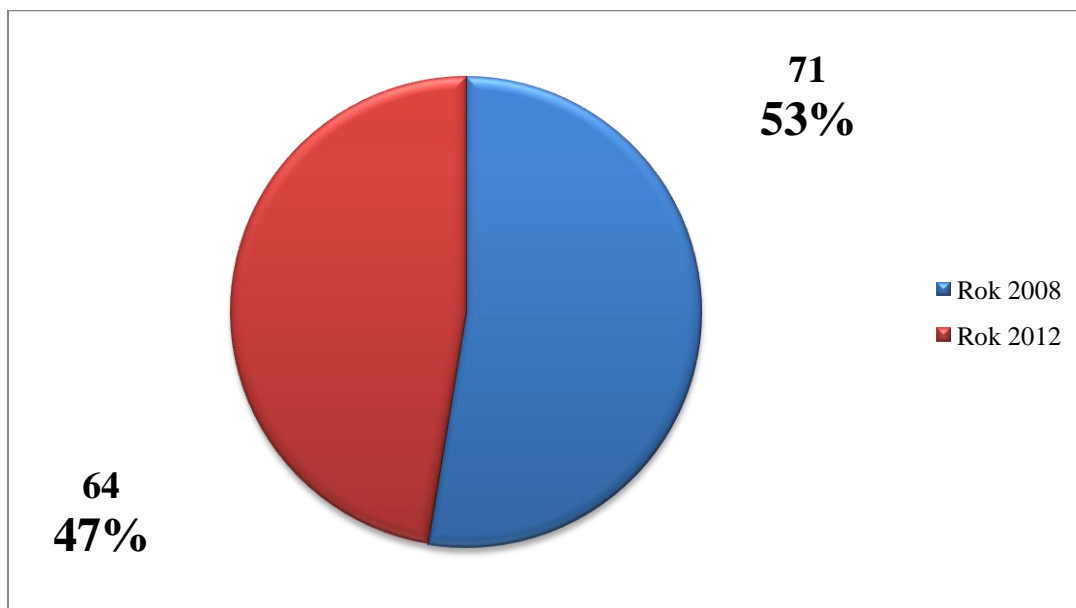
H1) Predpokladám, že lopta bude častejšie odoberaná v krajných pásmach ihriska ako v stredných pásmach ihriska.

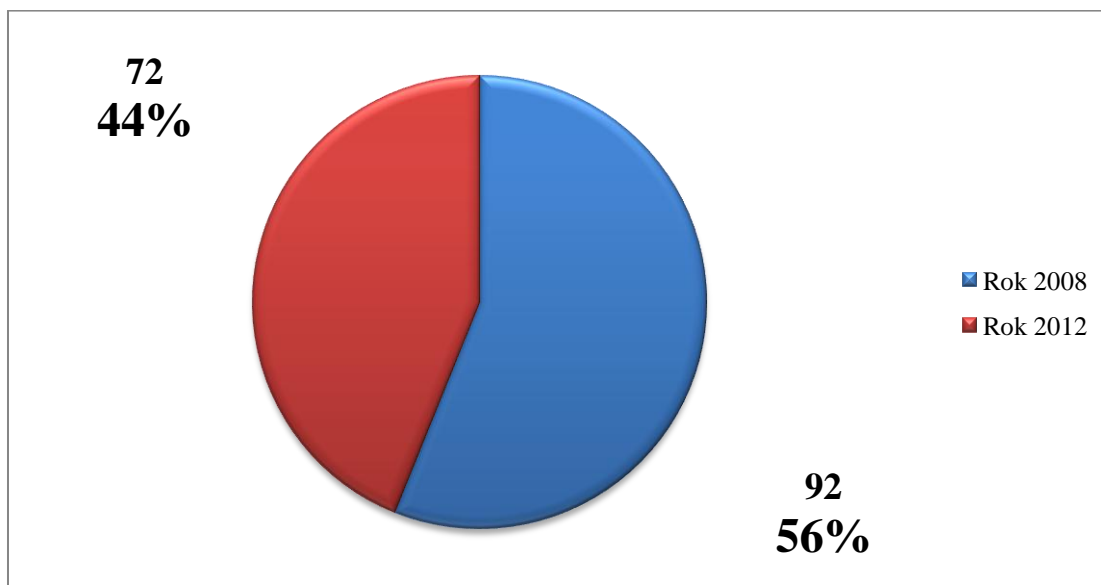
H2) Predpokladám, že keď dôjde k pressingu, tak lopta bude odoberaná častejšie v inom pásme, než bol zahájený pressing.

H3) Predpokladám, že keď dôjde k pressingu, tak lopta bude častejšie odoberaná konštruktívne ako deštruktívne.

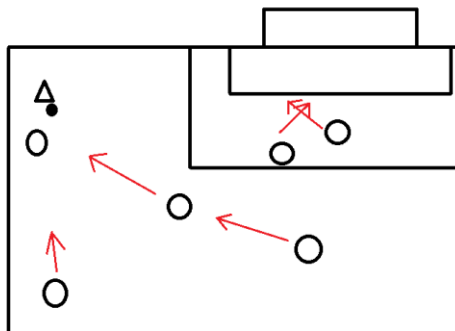

H4) Predpokladám, že keď hráči spustia pressing na loptu, bude lopta odoberaná najčastejšie do 5 sekúnd.

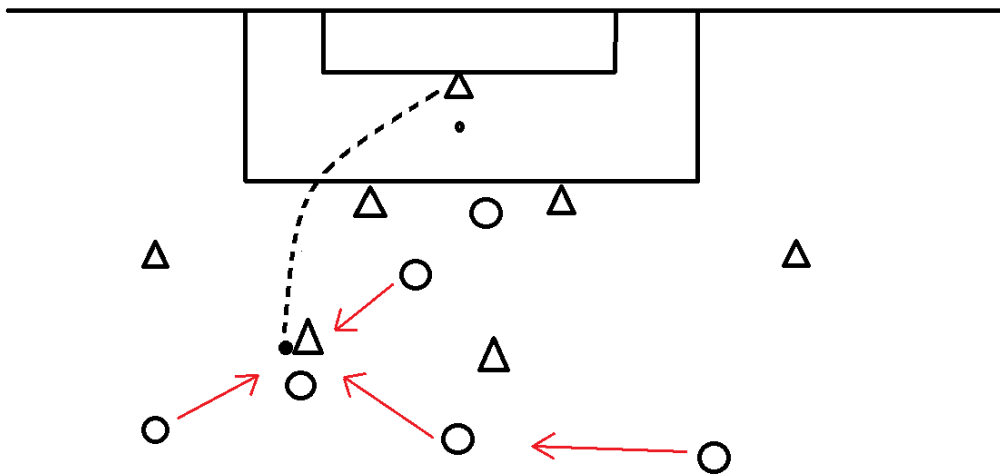
5. TRANSFER POZNATKOV DO TRÉNINGOVEJ PRAXE

V nasledujúcej kapitole by som zhrnul najčastejšie vyskytujúce sa herné situácie, pri ktorých dochádzalo k pressingu na týchto dvoch šampionátoch.

Obr. č.4: Pressingová situácia, ktorá vznikala vtedy, keď bol krajný obranca pri postrannej čiare pod tlakom

Prvá situácia, ktorá je naznačená na obrázku č.4 vznikala hlavne vtedy, keď krajný obranca dostával loptu k postrannej čiare. Najčastejšie to boli situácie, keď sa hra odohrávala na polovici súperov a väčšina hráčov holandského tímu bola za polovicou ihriska. Vtedy hráči Holandska aktívne napádali hráčov svojich súperov a z veľkej časti boli aj úspešní. Červenými šípkami som naznačil správne riešenie situácie, ktoré aj v skutočnosti bolo riešené podobne.

Obr. č.5: Pressingová situácia, ktorá vznikala najčastejšie chybnou rozohrávkou resp. nesprávnym riešením brankára

vtedy, keď mal brankár loptu pod kontrolou ale bol napádaný útočiacim hráčom. Keď už boli hráči holandského tímu zväčša na útočiacej polovici ihriska a došlo v zápase k podobnej situácii, tak hráči Holandska nasadili aktívne napádanie na hráča s loptou. Keď sa im nepodarilo odobrať loptu ihneď prvému hráčovi, odobrali ju následne druhému hráčovi, ktorý dostal prihrávku. Na obrázku č.5 som naznačil správne riešenie danej situácie, ktoré často vznikalo v hre Holandska.

6. DISKUZIA

Analýzou nepriameho pozorovania futbalových zápasov som došiel k niekoľkým novým poznatkom. Jeden z najdôležitejších poznatkov je fakt, že hru každého futbalového mužstva môžu ovplyvniť rôzne udalosti, menej významné ale aj veľmi významné, ktoré môžu nastať behom 90 minút. Tieto udalosti môžu ovplyvniť taktiku mužstva tak, že tím je prinútený hrať viac defenzívne ale aj naopak a to tak, že tím má väčšie možnosti pre ofenzívnu časť hry. Medzi tieto faktory patrí napr. výkonnostne slabšieho súpera, skorý inkasovaný gól, skoré vylúčenie hráča resp. viac hráčov, neprispôsobivý terén atď. Keby sme tieto okolnosti nebrali do úvahy a zamerali sa iba na iba na tieto stanovené záznamy, potom by sme zistili, že až na výnimky, všetky mnou stanovené hypotézy sa ukázali byť správne. Ako môžeme vidieť na výsledných grafov, hráči holandského tímu z roku 2008 boli úspešnejší.

H1)

Hneď v prvej mnou stanovenej hypotéze sa však nepreukázala správnosť môjho názoru, že lopta bude častejšie odoberaná v mnou stanovených stredných pásmach. Fakticky sa ukázalo, že lopta bola až zo 52 % častejšie odoberaná v krajných pásmach. Tento fakt bol ale výrazne ovplyvnený taktikou holandského tímu. Obecne sa ale dá povedať, že ofenzívne vyspelé tímy, medzi ktoré Holandsko bezpodmienečne patrí, sa riadia pri vysunutom pressingu taktikou, že vyvíjaný tlak na loptu začína, keď má krajný obranca loptu resp. keď na neho smeruje prihrávka. V roku 2012 keď sa konal šampionát v Poľsku a na Ukrajine sa moja hypotéza už naplnila. Môžeme teda povedať, že zo 100% až 61% odobratých lôpt bolo v krajných pásmach. Táto hypotéza však ale nepreukazuje, na ktorom šampionáte bol holandský tím úspešnejší. Z môjho sledovania ale môžem usúdiť, že holandský tím pôsobil oveľa kompaktnejším dojmom v roku 2008. Po zahájení pressingu hráči vyvíjali tlak na súpera a vo väčšine prípadov došlo aj k odobratiu lopty na rozdiel od šampionátu z roku 2012. Z toho potom vznikali veľmi nebezpečné situácie pred bránou súpera.

H2)

Ďalšiu hypotézu, ktorá bola stanovená v tejto bakalárskej práci bola, že lopta bude častejšie odoberaná iných pásmach ako v tom pásme, kde došlo k zahájeniu pressingu. Táto hypotéza sa aj naplnila. Všeobecne sa dá povedať, že čím je tlak vyvíjaný na obranu väčší, tým je aj väčšia pravdepodobnosť získania lopty v tom istom pásme, kde bol aj pressing

zahájený. V roku 2008 to bolo zo 63% a v roku 2012 dokonca až zo 75% naplnené. Treba k tomu však dodať, že v roku 2008 bol holandský tím v úplne inej situácii ako to bolo v roku 2012. Je síce pravda, keď sa pozrieme na graf č.4, že v roku 2012 došlo k viacerým takýmto situáciám, ale tieto situácie väčšinou vznikali tak, že holandský tím nebol kompaktný v pressingu a tým vznikali v ich hre medzery, ktoré v niektorých prípadoch nedokázali zvládnuť. V roku 2008 to bolo zo 24 prípadov až 9x, kde hráči Holandska dokázali odobrať loptu v tom istom pásme, kde aj zahájili pressing. To len vypovedá o tom, že hra Holandska bola čo sa týka nátlaku na loptu účinnejšia.

H3)

Ďalším sledovaným faktorom bola kvalita odoberania lopty. Konštruktívne odoberanie lopty je v modernom futbale už štandardná dovednosť väčšiny tímov a hráčov. K tomuto faktoru treba dodať, že pokiaľ je tím dostatočne kompaktný, vyplatí sa vsadiť na vysunutý pressing, pretože práve na súperovej polovici ihriska dochádza najčastejšie ku konštruktívnemu odoberaniu lopty. Tento fakt len potvrdzuje ďalšiu z mojich hypotéz. V roku 2008 došlo z celkového počtu k 71% konštruktívneho odobratia lopty a v roku 2012 to bolo 64%. Takže na obidvoch šampionátoch dochádzalo väčšinou ku konštruktívnemu odoberaniu lopty, čo je pozitívne aj pre oko diváka. V roku 2008 bol holandský tím o niečo úspešnejší z hľadiska tejto hypotézy ale aj z toho hľadiska, že po konštruktívnom odobratí lopty bol oveľa nebezpečnejší na šampionáte v Rakúsku a Švajčiarsku a prakticky hrozil z každého protiútokom, zatiaľ čo v roku 2012 k takýmto situáciám až tak často nedochádzalo.

H4)

Posledným sledovaným ukazovateľom v tejto bakalárskej práci bol čas, za ktorý bola lopta odobratá po zahájení pressingu. Čas alebo doba zahájenia pressingu je do značnej miery dôležitý faktor pri aktívnom napádaní. Táto sledovaná veličina je závislá aj na odlišných faktoroch. Čím väčší je vyvíjaný tlak na obranu, tým je aj väčšia pravdepodobnosť, že pressing bude úspešný a od toho sa odvíja aj celkový čas, za ktorý by mala byť lopta odobratá. Ďalším veľmi dôležitým faktorom, ktorý ovplyvňuje celkový čas alebo dobu odoberania lopty je súhra celého tímu. Stačí, že v hernom systéme, ktorý má stanovené mužstvo, ktoré vyvíja aktívny pressing zlyhá jeden aspekt alebo jeden hráč, tým dlhšia doba odobratia lopty bude nasledovať. V tejto bakalárskej práci som stanovil za optimálny čas odobratia lopty po zahájení pressingu 5 sekúnd. Moja hypotéza sa opäť potvrdila, keď v roku 2008 na šampionáte v Rakúsku a Švajčiarsku z celkového počtu 24 odobratých lôpt došlo až

k 92% odobratých lôpt do 5 sekúnd. V roku 2012 na šampionáte v Poľsku a na Ukrajine z celkového počtu 36 odobratých lôpt bolo 72% lôpt odobratých do 5 sekúnd. Šampionát z roku 2012 bol teda z tohto hľadiska menej úspešný pre tím Holandska. Hráči sa snažili vyvíjať aktívny pressing ale zlyhávali práve v týchto faktoroch, ktoré boli spomenuté v predošlých vetách.

Výsledky grafov v porovnávaní jednotlivých obranných herných situácií, ktoré boli stanovené, medzi týmito dvoma šampionátmi vyšli vyrovnane. V prvej mnou stanovenej hypotéze, že lopta bude odoberaná viac v krajných pásmach ako v stredných pásmach boli úspešnejší holandskí hráči z roku 2012 a to v percentuálnom pomere 41% ku 59 %. To znamená, že hráči holandského tímu z roku 2012 využívali aktívne napádanie z väčšej časti v krajných pásmach ako im z roku 2008.

V druhej mnou stanovenej hypotéze, že keď dôjde k pressingu, tak lopta bude častejšie odoberaná v inom pásme, než bol zahájený pressing boli úspešnejší taktiež hráči Holandska z roku 2012. V tomto porovnávaní medzi jednotlivými šampionátmi som sledoval loptu odoberanú v iných pásmach. V spomínanom roku mali hráči holandskí hráči z 53 % prípadov odoberanú loptu v inom pásme, než bol zahájený pressing, kdežto v roku 2008 to bolo iba z 47 %.

Tretia stanovená hypotéza bola, že či bude lopta odoberaná častejšie konštruktívne alebo deštruktívne. V porovnaní medzi jednotlivými šampionátmi som sledoval konštruktívne odoberania lopty, nie deštruktívne. V tomto prípade ale boli úspešnejší hráči Holandska z roku 2008. V konštruktívnom odoberaní lopty mali celkovo v roku 2008 53 % prípadov odoberania lopty týmto spôsobom, keď v roku 2012 to bolo „iba“ 47 %.

Posledná stanovená hypotéza bola, že lopta bude odoberaná najčastejšie do 5 sekúnd, takže zároveň bolo vykonávané porovnávanie medzi jednotlivými šampionátmi. Opäť boli úspešnejší v tomto prípade hráči Holandska z roku 2008. V roku 2008 zo všetkých prípadov až 56 % odoberaných lôpt do 5 sekúnd, keď v roku 2012 to bolo zo 44% všetkých prípadov odoberania lôpt.

Celkový výsledok, ktorý dosiahli Holanďania na šampionáte v roku 2012 v Poľsku a na Ukrajine je určite ovplyvnený do značnej miery aj týmito aspektmi. Ako môžeme vidieť, z výsledkov analýzy nám vyplýva, že holandský tím bol úspešnejší na šampionáte v roku 2008 v Rakúsku a vo Švajčiarsku. Holandskí hráči v roku 2008 na šampionáte v Rakúsku

a Švajčiarsku pôsobili počas týchto troch zápasov v základnej skupine oveľa aktívnejšie, aktívny tlak na loptu bol vykonávaný súhrou celého tímu, hráči sa nedopúšťali chýb v tomto systéme a aj keď celkový počet pressingových situácií nebol medzi týmito šampionátmi až taký odlišný, tak o to účinnejší bol v roku 2008 na šampionáte v Rakúsku a Švajčiarsku.

Až na jednu výnimku sa teda potvrdili moje hypotézy a je vidieť, že moderný futbal postupuje správnym smerom aj keď v tomto prípade bol šampionát z roku 2008 úspešnejší ako šampionát z roku 2012. Ofenzívny poňatie hry je dnešnom futbale preferujúce a slávi oveľa väčšie úspechy ako defenzívny a v tomto prípade aj deštruktívny štýl hry.

7. POUŽITÁ LITERATÚRA

1. BANGSBO, J., PEITERSEN, B. *Soccer systems & strategies*. Champaign: Human Kinetics, 2000. ISBN 0-7360-0300-2.
2. BEDŘICH, L. *Fotbal rituální hra dnešní doby*. Brno: MU Brno, 2006. 195 s. ISBN 80-210-3927-2
3. BUZEK, M., PROCHÁZKA, L. *Moderní obrana*. Praha: G.D.K. Sport, 2003. 110 s. ISBN 80-86783-00-6.
4. BY ANGELO PERENI, Michele Di Cesare a [translated from Italian by Maura MODANESI]. *Zone play: a technical and tactical handbook*. Spring City, Pa: Reedswwain, 1997. ISBN 18-909-4618
5. CARLING, CH., WILLIAMS, M., REILLY, T. *Handbook of soccer match analysis*. Abingdon: Routledge, 2005. 163 s. ISBN 0-415-33909-X.
6. DOBRÝ, L., SEMIGINOVSKÝ, B. *Sportovní hry. Výkon a trénink*. Praha : Olympia, 1988.
7. DOVALIL, J. a kol. : *Výkon a trénink ve sportu*. Praha: Olympia,2002, ISBN 80-7033-760-5.
8. GIFFORD, C., *Fotbal*. Praha: Svojtka&Co., 2002. Přeloženo z ang. vydání Football,trans. WURM, P., Kingfisher Publications Plc 2002. ISBN 80-7237-476-1
9. HENDL, J., *Kvalitativní výzkum: Základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2008. 408 s. ISBN 978-80-7367-485-4.
10. CHOUTKA, M. *Moderní kopaná*. Praha: Olympia, 1970. 130 s.
11. CHOUTKA, M. *Základy specializace v kopané – učební texty pro DS*. 1. Vyd.. 1968.
12. CHROMY, A. *Zonova obrana v rozestavení 4-4-2. Fotbal a trénink*, 2001, č. 3, s. 28-29
13. KAČANI, L., HORSKÝ, L. *Trénink vo futbale*. Banská Bystrica: Šport, 1988.
14. KAČÁNI, L. a HORSKÝ, L. *Trénink kopané*. Praha: Olympia, 1979. 168 s.
15. KAČÁNI, L. *Základy strategie a taktiky vo futbale*. Bratislava: Špotr, 1982. 204 s.
16. KORČEK, F., KŠIŇAN, J., MRÁZ, I., *Futbal encyklopédia*. Bratislava: Šport, slovenské telovýchovné vydavateľstvo, 1986. CSAPLÁR, J., *Presinková obrana v herním systému bez libera. Fotbal a trénink*. 1998, č. 2, s. 15.
17. LANČI, J. a kol. *Kopaná pro trenéry II třídy*. Praha: Olympia,1979 174 s.

18. MATOUŠEK, F. a kol. *Základy kopané*. Praha: Olympia, 1973. 377 s.
19. NAVARA, M. BUZEK, M. ONDŘEJ, O. *Kopana (teorie a didaktika)*. 1.vyd. Praha: Statní pedagogické nakladatelství, 1986, 184 s.
20. ONDŘEJ, O., BUZEK, M., NAVARA, M. *Základy kopané*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1972. 163 s.
21. ONDŘEJ, O. *Současné pojetí obranné hry*. Metodický dopis. Praha: FTVS, 1994
22. PSOTTA, R., *Analýza interaktivní pohybové aktivity*. Praha: Karolinum, 2003. 148 s. ISBN 80-246-0692-5.
23. ŠVEC, Š., *Metodológia vied o výchove*. Bratislava: IRIS, 1998. 303 s. ISBN 80-88778-73-5.
24. TÁBORSKÝ, F., JANČÁLEK, S., ŠAFARÍKOVÁ, J. *Házená – teorie a didaktika*. Praha: Praha, SPN, 1989.
25. VANĚK, K. *Malá encyklopedie fotbalu*. Praha: Olympia, 1984. 404 s.
26. VEČEŘA, K. a NOVÁČEK, V. *Sportovní hry III. Kopaná*. Brno: MU v Brně pro Pdf, 1995. 90 s. ISBN 80-210-1076-2
27. VOTÍK, J. *Trénink budoucích hvězd*. Praha: Grada Publishing a.s., 2003. 140 s. ISBN 80-247-0463-3.
28. VOTÍK, J. *Trelnér fotbalu „B“ licence*. Praha: Olympia 2001
29. VOTÍK, J. *Trenér fotbalu „B“ UEFA licence*. 2. vyd. Praha: Olympia a.s., 2005. 264 s. ISBN 80-7033-921-3.
30. WEIN, H. *Developing game intelligence in soccer*. Auburn, Michigan: DATA REPRODUCTIONS, 2004. ISBN 1-59164-071-7

PRÍLOHY

Príloha č.1 – Záznamová tabuľka

Pressing	Odobratie lopty v pásme	Putovanie lopty po zahájení pressingu cez pásma	Časový interval od zahájenia až po ukončenie pressingu	Kvalita odoberania lopty

Príloha č.2 - Rozdelenie futbalového ihriska na jednotlivé pásma

